

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

SLOVENEK

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo inv. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni sredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan sjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Poslovenimo slovenščino!

Omenili smo že vest, da se je v Ljubljani v okvirju Slavističnega društva vršil sestanek kakih trideset in še več navidnejših slovenskih kulturnih delavcev, da se sporazumejo, kaj bi bilo treba storiti, da bo vsakemu jasna v celoti problematika sedanega književnega jezika, ki mora seveda po nujnosti zgodovinskega dogajanja biti drugačen kakor pa je bil pred desetletjem. In na tem sestanku sta se jasno pokazala dva nazora, ki sta se v končnih hotenjih seveda sesla, v tem namreč, da moramo imeti čim popolnejši književni jezik. V nečem pa sta si bila nasprotna: dočim so znanstveniki-jezikoslovci stali na stališču, da moramo pustiti jezik, da se razvija po svoje, da ima vsak stán, vsak človek svoj način izražanja, v katerega nima nihče pravico nasilno posegati, to je v tako imenovani »funkcijski jezik« (časnikarski poulični itd.) ter da moramo za podlago sedanega književnega jezika vzeti sedanji splošno rabljeni povprečni jezik, so drugi kulturni delavci, ki imajo vsak dan opraviti z jezikom, čutili prav nasprotno, da sedanji jezik ni tak, kot bi moral biti ter da tokega, kot je, ne moremo vzeti kot edino merilo književnega jezika, temveč da bi ga bilo treba še »očistiti pego«, pobiti tiste uši — kot se je izrazil neki govornik, — ki bi v nobenem, tudi v »funkcijskem jeziku«, ne sme biti. Dočim bi torej prvi — znanstveniki — hoteli in videli nalogo jezikoslovca le v tem, da registrirajo jezikovne pojave, kakršnikoli in kjerkoli se pojavijo, brez ozira na to, ali so pravilno tvorjeni ali ne, ter jim že samo splošna raba daje pravico do obstoja tudi že v književnem jeziku, — so kulturni delavci stali na stališču, da se jezik ne razvija sam, temveč da ga tvorijo tvorni ljudje, ki jezika tudi včasih ne znajo (in koliko je takih, ki pišejo, pa ne znajo slovensčine!) ter tako spravljajo v splošno rabo izraze in fraze, ki bi nikakor ne smele imeti mesta v knjižni slovenščini, niti v govorni in da bi bilo treba tu začeti boj za lepo knjižno slovenščino, energično poseči v zmedo, ter pribiti vse spake in neslovenske konstrukcije, katerih naj bi se pisatelji ogibali kot steklega psa

Ta problematika sedanjega književnega jezika je tako važna — saj to je dokazala že udeležba, ko so se razgovora udeležili zastopniki vseh kulturnih panog od časnikarjev, pravnikov, filozofov, književnih zgodovinarjev do izdajateljev, profesorjev, pisateljev in pesnikov — da mora pri njem sodelovati vsa javnost. Zato smo mnenja, da bi ne bile odveč tudi naše misli.

Prepričani smo, da jezik ni samo predmet jezikoslovcev, nasprotno: da je jezik jezikoslovcem celo nekaj drugega kot javnim delavcem, da je jezik jezik predmet, ki naj ga brezstrastno temeljito študirajo vse njegovo tkivo, kako se je prepletalo v današnji obliki; javnim delavcem pa je jezik živa stvar, v katero zavijajo vse svoje misli in izražajo vso svojo notranost, ki je različna v vsakem času. Jezik je njim — ne samo razumska — temveč tudi čustvena zadeva, stvar srca in obenem najbistveniji dokaz samosvoje narodne individualnosti, tako važen v tem pogledu, da narod nagonsko čuti, da je toliko bolj narodno zaveden, toliko bolj svoj, v kolikor izrazi-te se samosvoj jezik ima in v kolikor čistejšega ga je ohranil in razvil po osnovah svojih prednikov. V težnjah in razvoju kakega jezika so videti izrazito tudi kulturno-politična stremjenja ter — mislim, da nihče ne čuti bolj kot ravno mi Slovenci, kako je jezik predmet vsakokratnih političnih težnji, ki ga hočejo usmeriti tudi nasilno in ne samo po razvojni nui — v smer svojega kulturnega nazora. In tako dejanje rodi protidejanje tudi v jeziku prav tako kot v vseh drugih kulturnih panogah, ter ga tako eni kot drugi hočejo ustvarjati po »svoji podobici« in katera komponenta bo silnicejša, ta bo obveljala, kljub temu, da je morda prvotnejša podtalna organska rast hotela drugam. In to imenujemo borbo za jezikovno individualnost, ki pri nas traja že skoraj štiri sto let, v novi obliki pa vsaj že sto let.

Danes bi hoteli samo opozoriti na težnje, ki oblikujejo današnje slovensko kulturno življenje. Na vseh poljih vidimo nov preporod slovenstva: glasba je šla v osnovne slovenske narodne pesmi ter zdi odkriva prve naše kulturne glasbene pojave pri Trubarju; naše znanosti hočejo pokazati — kot pričajo nove književne zgodovine ter predvsem biografski leksikon — vso našo, slovensko kulturno preteklost, ki se je nagromadila v veliko kulturno zakladnico, nam samim dozdaj skoraj nepoznano. Likovna umetnost nam odkriva prve poizkušane naših dedov po naših poznogotjskih cerkvah; leposlovje se vrača nanaj v zemljo, ki je najbolj naša, in pesem opeva kult mrtvih očetov in sosedov na vaškem pokopališču. Vse naše kulturno udeleževanje se iz mednarodnega navdušenja vrača v slovenstvo, vse išče svojih tal, svojih slovenskih temeljev, čeprav samo zato, da se ti temelji vsaj enkrat točno ugotove in določijo, da bo mogoče poznicje zidati na njih tudi slovensko glasbo, romani, pesem, znanost itd. Le naše jezikoslovje je ostalo še, kako bi rekli, v nekem »kozmozmijskem part pour l'art«, dopuščajoč vse tujje naplavine, ki so se tekom stoletij naletele na naš ubogi slovenski jezik, da ga je danes komaj spoznati. Prav res, da bo kmalu postalo bistveni znak slovenskega jezika to, da nima nič lastnega, da so besede in stavčni sklad vzete ali vsaj tvorjene od drugih, da je vse, kar ni nemškega, italijanskega ali visoko slovenskega (češkega, ruskega), vsaj jugoslovanskega. Morda nikdar bolj nismo bili v nevarnosti za individualnost slovenskega jezika kakor prav zdaj, ko se mimo-grede navzemenoma tujih izrazov res prav »kakor uši«, ko smo pričali, da naš zdrav kmečki fant, ki je prišel od vojakov ali od žandarjev že »hrvatit«, kot bi rekel Prešeren, da kolne samo še po tuje in bi morda po slovensko samo še molil, ko bi danes še molili znal in prav tako je z našim izobraženstvom, ki se še prei, čeprav nehoče — kot priča Sagadin in drugi, pa celo hočoma hoče pospešiti razkroj — izkoreniniti, in že nevarnost je za individualnost našega jezika večja kot pa je bila svoj čas germanizacija, ker je nam sorodnejša. In tako morda ni nobena kulturna težnja v našem javnem življenju bolj goreča in pereča in bolj živa kot ravno — po-

Oton Habsburški — prazen strah

Italija ne misli na tako pustolovščino. — Novica je bila skuhana v socialistični kuhinji

Rim, 4. junija.

Tukaj označujejo govorce, češ da bi v razgovorih med Mussolinijem in kancelerjem Schuschniggom v Viareggiu moglo igrati vlogo tudi vprašanje restavracije Habsburžanov, kot intriga, ki ima namen diskreditirati Italijo. Ta intriga — pravijo v Rimu — se je skotila v levčarskih krogih Francije, ki hočejo predstaviti Italijo kot veliko rovariko v Evropi, ki hoče strmoglaviti obstoječi red v centralni Evropi ozir. v Podonavju, da se mašuje zaradi sankcionistične politike veseli.

Italijanski listi priznavajo, da je imel duce razgovor z nemškimi poslankom v Rimu. Toda govornico, katerega da podpira pri tej stvari Vatikán, Hitlerju obljubil popolno neutralnost, ako bi napadel Češkoslovaško. Hitler pa da se je zavezal, da ne bo preprečeval vpostavitve Habsburžanov v Avstriji, označujejo tukaj kot debelo raco.

Sicer pa tudi mnogo pariških žurnalistov ne veruje v senzacijo o restavraciji Habsburžanov z Mussolinijevo pomočjo. Res je sicer, da Italija v zadnjem času dela na to, da bi se med avstro-

ogrskim blokom na eni ter Nemčijo na drugi strani s pomočjo Italije ustvarila osrednja os, okoli katere bi se imelo urediti podonavsko vprašanje, res utegne tudi biti, da hoče Italija s tem nagajati Franciji in Angliji zaradi njune protitalijanske politike, nikakor pa ni verjetno, da bi Italija imela interes na proglasitvi Otona za avstro-ogrškega cesarja. Mussolini se gotovo prizadeva, da bi z Nemčijo navezal zopet ožje prijateljstvo, kar Italijo sedaj oddaljuje nekoliko tudi od Češkoslovaške, ki je doslej uživala Mussolinijeve simpatije, jih je pa začela izgubljati, kakor hitro se je nagnila popolnoma na stran sovjetske Rusije. Vendar pa je treba pomisliti, da se Italija nahaja zadnji čas v zelo živahnih razgovorih z Anglijo, kateri ponuja spravo, zaradi česar je izključeno, da bi delala na zrevolucioniranju evropskega mira v Podonavju, ker bi si s tem vendar napravila Anglijo, ki jo je itak hudo brskirala z abesinsko aneksijo, za svojo največjo sovražnico. Saint-Brice trdi, da je senzacija o nameri habsburške restavracije zelo prozorna intriga, naperjena proti Italiji.

Pa tudi Avstrija nima interesa, da bi v sedanjem, tako zelo nevarnem trenutku delala na eksploziji v Podonavju, ki bi Avstrijo stala lahko življenje. Tudi o generalu Gömbösu je znano, da je vse kaj drugega nego prijatelj Habsburžanov. Najbrže — tako pravijo v Rimu — vsa ta senzacija nima drugega namena, kakor da, če mogoče, prepreči spravo med Italijo in Anglijo, ki je po rimskem prepričanju na najboljši poti. Ni dvakrat reči, da so to raco skuhal vodje skrajne evropske leveice, da bi na ta način Italijo izločili iz evropskega koncerta, oziroma iz takozvane streške fronte, tako da bi izgubila vsak vpliv na evropsko politiko in bi se skupaj z Nemčijo morala kujati v kotu.

Skrbi v Pragi

Praga, 4. jun. Tukajšnji listi se zela bavijo s predstoječim sestankom med Mussolinijem in Schuschniggom. Češkoslovaška diplomacija ne skriva svojih skrbi ob tem povodu. V Pragi se nagibajo k mnenju, da vesti, ki so se v zvezi s tem razširile, ne morejo biti brez vsake podlage.

Vlada Leona Bluma

Socialisti izgubili sredi najhujšega viharja oblast nad delavstvom. — Radikali nočejo v vlado!

Pariz, 4. junija. b. Ob 11 dopoldne so se sestali v notranjem ministrstvu vsi ministri Sarrautove vlade. Po kratki seji so ministri podpisali akt o demisiji vlade, nakar so odšli skupaj v Elizajsko poslopje, kjer je predsednik vlade Sarraut podal predsedniku republike Lebrunu demisijsko celokupno vlado.

Blumova vlada ljudske fronte je že sestavljena in bo nocoj končno veljavno predložena predsedniku republike Lebrunu vladna lista, da se bo imenovanje vlade izvršilo že ponoči. S tem aktom bodo socialisti oficijelno zavladali v Franciji, neoficijelno pa že itak vladajo. V tem trenutku pa bo padla tudi vsa odgovornost za dogodek v Franciji na one ljudi, ki so se odločili, da v zvezi in s pomočjo najskrajnejših levčarjev pridejo do oblasti in se bodo sedaj tudi težko odtrgali od njih, ne da bi sami postali njihova žrtev. Mrzlica socialistične, politične borbe je zajela vso državo in ogromne množice delavcev se nahajajo že v brezobzirni stavki, medtem ko so strokovne organizacije in socialistični voditelji izgubili nad masami vsako oblast. Blumova vlada še niti oblasti ni prevzela, ko so prišli v resnih političnih krogih krožiti vesti o velikih nesoglasjih in sporih med strankami ljudske fronte. Vzrok tem nesoglasjem je ravno stavka, ki se kljub trudu oficijelne Sarrautove vlade in neoficijelne Blumove vlade, da jo zavreta, z velikansko naglico širi dalje.

Pretežni del radikalov je v skrbeh radi dogodkov in v teh vrstah prevladuje prepričanje, da socialisti izrabljajo sedanjo stavko, ker so šli čez program ljudske fronte z namenom, da dosežejo svoje čisto socialistične cilje.

Pa tudi samim socialistom so se pričeli težiti lasje, ker nimajo več moči, da bi držali vajeti v svojih rokah, kajti med množicami so se pojavili komunistični agitatorji, ki izvrstno izkoriščajo nastali položaj. Sploh je na leviči znatno zamotana situacija in danes ne verjame več ena skupina drugi. Val stavkajočih pa vedno bolj narasča in zaenkrat še ni mogoče predvideti posledice, ki jih bo imela sedanja stavka, če bodo voditelji izgubili popolnoma oblast nad ogromnimi množicami delavstva.

Tekom večerašnjega popoldneva se je stavka razširila na celo vrsto novih tovarn in podjetij. Včeraj je bilo stavkalo okoli 300.000 delavcev, danes pa se je to število zvišalo že na pol milijona. V političnih krogih trdijo, da gre tu za tajno generalno stavko. Seveda pa si nihče od odgovornih delavskih voditeljev v sedanjem trenutku ne upa izdati gesla za generalno stavko, ker se stavkovni pokret itak sam od sebe že prenaglo širi, tako, da bi bilo geslo za generalno stavko odveč.

V franciskih javnostih je nastalo vsled tega veliko vznemirjenje, ker nihče ne ve, za kaj gre in kaj hočejo socialisti doseči s svojim sedanjim manevrom.

Na drugi strani pa beži zlato iz Francije v najhitrejšem času in ogromni kapitali so že zapustili Francijo.

Davi pa je nastala v Parizu nova nevarnost. Stavkovnemu gibanju so se pridružili tudi delavci rafinerij in pa bencinskih rezervarjev na ulicah. Zaradi tega je ogrožen promet z avtomobili in avtobusi. Od polnoči naprej se je opazil stavkovni pokret tudi v vseh francoskih ladjedelnicah in bodo tudi ti delavci v najkrajšem času pričeli stavkati. Položaj se je znatno poslabšal tudi radi tega, ker so bila pogajanja, ki bi se morala danes

nadaljevati, iz neznanega vzroka odgojena. Nihče ne ve, kdo je zakrivil, da so se pogajanja odgodila, kajti vsi so pričakovali, da se bo v teku današnjega dne dosegel sporazum in da bo delavstvo prišlo na delo.

Uradno se je danes izjavilo, da zaenkrat ni nevarnosti, da bi stopili v stavko transportni delavci, s čimer bi bila ogrožena prehrana Pariza, vendar pa se je stavkovno gibanje preneslo tudi na transportna podjetja in nameščence, kar zna pomeniti najhujši udarec v sedanji stavki. Kajti če prične stavkati tudi transportno delavstvo, zna priti do resnih nenjov, če se Blumovi vladi ne bo v najkrajšem času posrečilo doseči sporazuma med delodajalci in delavci.

Po informacijah iz krogov Leona Bluma bo prva naredba nove vlade naperjena proti sedanji stavki. Pripravlja se posebna uredba, s katero bo pravica do stavke zelo omejena.

Socialisti še vedno nočejo priznati položaja, ki je nastal izključno zaradi njihove demagoške nepremišljenosti, čeprav se dobro zavedajo nevarnosti, ki je nastala za vso Francijo. Nepristano imajo vodilni krogi sestanke, na katerih razpravljajo o položaju. Trdi se sicer, da se dela na pomiritev, toda vsem je jasno, da delegati strokovnih organizacij ne morejo nič več krotiti mas.

Danes so pričeli stavkati tudi delavci tovarn Renault in Citroaen. To je dalo povod za sestanek designiranim radikalnim ministrom, državnim tajnikom in podtajnikom, ki so poudarili, da v takih razmerah ne morejo sodelovati v novi francoski vladi. Voditelji radikalov dobivajo iz naroda in iz krogov svojih najvestejših pristavev neprestano pisma, v katerih jih zlasti kmetje in

srednje mešanstvo opozarjajo na hude posledice, ki bi jih lahko imela sedanja stavka za njihove interese. V parlamentarnih krogih se že opaža znatno zboljšanje med desnim krilom radikalov in centrom desničarskih strank. Vsi znaki kažejo, da se bo stavka razširila še na pariške klavnice, na vsa transportna podjetja in na filmsko industrijo.

Položaj vedno slabši

Stavka ima revolucionaren značaj

Pariz, 4. junija. c. Položaj v stavkovnem gibanju se je danes izredno poslabšal. Delodajalci so namreč prekinili pogajanja z delavskimi zastopniki, ker ni bila izpolnjena glavna zahteva delodajalcev, da naj delavci izpraznijo tovarne. Delodajalci so poslali ministrskemu predsedniku in delovnemu ministru pismo, v katerem pravijo, da ima ta stavka popolnoma revolucionarni značaj.

Stavka se je danes razširila tudi na železniške tovarne v Lensu. Stavka je zopet izbruhnila v avtomobilski tovarni v Toulousu.

V Parizu se polasča prebivalstva panika. Tudi časopisi ne morejo več izhajati in danes zvečer je od nestetih večernikov izšel samo »Le Temps«. Ker je tako prebivalstvo napuščno ali pa samo delno obvesčeno o stavki, krožijo seveda najbolj alarmantne vesti. Slabo vpliva na prebivalstvo tudi dejstvo, da zaradi stavke dovoz živeža ni več mogoč na trg. Avtomobili ne dobivajo več bencina. Na živilskem trgu so zaradi pomanjkljivega dovoza začele narastati cene.

Predsednik parlamenta Herriot

Pariz, 4. junija. c. Za predsednika parlamenta je bil izvoljen Edvard Herriot. Dobil je 377 glasov kot kandidat ljudske fronte. Kandidat desnice je dobil 155 glasov.

Italija mrzlično dela na spravi z Anglijo

London, 4. jun. Najvažnejši mednarodni dogodek tukaj je dolg razgovor, ki ga je imel v sredo popoldne italijanski poslanik Grandi z Edenom. To je drugi razgovor v teku enega tedna. S tem so se zopet začeli stalni stiki med Grandijem in angleškim zunanjim uradom, ki so bili prekinjeni, odkar je maršal Badoglio vstopil v Addis Abebo.

Ta razgovor, kakor pravijo v Londonu in priznavajo tudi v Rimu, je bil še bolj pomemben, kakor je bil prvi, vendar pa ni mogoče niti malo zvedeti, kakšen je bil njegov rezultat. Veekakor pa je pomembno to, da so se po znanem intervjuju Mussolinija z »Daily Telegraphom« začeli razgovori med obema vladama tudi izven stika med italijanskim poslanikom in Edenom, kar brez dvoma kaže, da se je ozračje med Italijo in Anglijo spremenilo. Grandi in Eden se bosta sestala še enkrat pred sejo Sveta Zveze narodov, ki bo, kakor znano, 16. junija.

Kakšnega določnega stališča pa Anglija kljub temu še ni zavzela in ga tudi še ne bo tako hitro. Zdi se, da je danes že večina angleške vlade za likvidacijo abesinske zadeve ter za odpravo sankcij, toda med angleško publiko se je radi mogočene sankcionistične propagande celokupnega evropskega antišajzma ustvarilo tako razpoloženje, da angleška vlada na noben način ne more dati in-

ciative za odpravo sankcij. Angleška vlada tudi ne gleda prijazno zahteve Argentine, naj bi Zveza narodov zavzela čisto določno stališče v tej zadevi, ker bi po njenem mnenju ta stvar položaj le poslabšala. Baldwin je za to, da bi se plenarna seja Zveze narodov odgodila do septembra, medtem pa bi skušala Anglija sama doseči z Italijo aranžma v abesinski zadevi, kar bi evropski položaj znatno olajšalo, tako da bi Zveza narodov samo sankcionirala poravnava.

Sankcije se ukinejo?

Zeneva, 4. junija. c. Sedaj je že sklenjeno, da se bo Zveza narodov morala sestati na izredno sedanje. Ta skupščina se bo vršila najbrž dne 29. junija, dočim se bo svet ZN sestel šele 23. junija. Ti dnevi so bili določeni danes s posebnimi razgovori med Benešom in Edenom.

Pri Benešu je posredoval v tem smislu španski delegat de Madariaga, ki je te dni v Pragi in je večkrat obiskal Beneša. Na teh sestankih je bila baje izdelana formula, kako se naj ukinejo sankcije proti Italiji, ne da bi to škodovalo Zvezi narodov.

Generalni tajnik ZN Avenol bo te dni odpotoval v Pariz, iz Pariza pa bo odpotoval v Rim, kjer se bo sestel v Mussolinijem.

Haile Selasije — že žrtvovan

London, 4. jun. AA. (Reuter.) Današnje izdaje londonskih časopisov prinašajo večinoma simpatična poročila o prihodu cesarja Haile Selasija v London. Časopisi pa so zelo rezervirani glede političnih okolnosti, ki so v zvezi s bivanim abesinskega cesarja v Londonu. Tako piše »Daily Telegraph«: Haile Selasi bo imel težko vlogo, ki je bo moral odigrati med nami. Dostojanstvo, s katerim prenaša svojo težko usodo, in ki dviga njegov osebni ugled v svetovni javnosti, je za nas garancija, da ne bo napačno razumel simpatij, ki mu jih izkazuje angleški narod.

slovenjenje slovenskega književnega jezika.

In to je danes naša največja kulturna naloga in naloga naših jezikoslovcev, da nam povedo, katere so naše jezikovne osnove, da jih kategorično pokažejo kot kazipol javnim delavcem, ki jim je zdaj kompas samo še zdrava intuicija, povezanost z narodom, ki pa tudi polagoma že splahneva v kolikor bolj meščanski postajamo, sicer pa samo še čustvo in nagon, ki pa sta varljiva. In v tem smislu moramo označiti za prodoren ter odločen začetek tiste poti, ki si jo želimo v jezikoslovju, napor prof. Breznika, ki

je s svojo razpravo o jeziku naših pisateljev pokazal pol, ki so jo šli naši pisatelji v napačni romantični zanesenosti navzgor, da gremo zdaj mi nazaj k svojim slovenskim osnovam, da bomo pisali res slovenske besede in slovenski jezik, ki bo poleg našega zvoka vseboval tudi našega slovenskega duha. In tak sodobni očistični jezik bi potem želeli prevzeti za temelj sedanega književnega jezika, da bo tudi »funkcijski jezik« našega znanstva, časnikarstva in drugih panog postal vsebolj domač in brez nepotrebnih tujk, in brez barbarizmov ter da bomo imeli slovensčino res slovensko!

Veliko stavkovno gibanje po svetu

V Španiji

Pariz, 4. jun. Čedalje bolj kaže, da je stavka zanežeta od skrajnih ekstremistov, oziroma od komunistične stranke. Dokaz temu je, da se začnjenjo sedaj štrajki, ne da bi strokovne zveze o tem sklepale. Štrajk se sklone v posameznih tovarnah in strokovne zveze morejo to samo vzeti na znanje. Da za štrajki stoji mednarodna komunistična organizacija, dokazuje tudi generalni štrajk, ki je izbruhnil v Anverzi, in pa štrajkovno gibanje, ki zavzema čedalje večji obseg v Španiji. V Španiji štrajka dozda okoli 150.000 delavcev. V Madridu samem stavka 40.000 delavcev, ki so zapustili tovarne. Štrajka tudi gradbeno delavstvo, vendar pa do neredov ni prišlo.

V Anverzi

Anvers, 4. jun. AA. (DNB) Stavka pristaniških delavcev se je razširila tekom dneva na vse ladje v pristanišču. Delo je popolnoma prenehalo. Računajo z možnostjo, da bo stavka objela tudi druga gospodarska področja.

Po poročilu bruselskega »Soira« je neki komunistični vodja izjavil tole: »Naši francoski tovariši so nam dali signal. Gibanje v Anverzu je samo začetek. Našim zahtevam bodo morali ugoditi, ker se bo stavka sicer razširila tudi na druga podjetja in mesta.«

Popoldne se je v posloju delavskih sindikatov vršil shod stavkajočih delavcev. Voditelji socialnih demokratičnih sindikatov so se zaman trudili, da bi delavstvo vrnilo na delo.

Stavka tudi v Afriki

Tanger, 4. jun. Položaj v mestu je zaradi hujškanja nevarnih španskih anarhistov postal kritičen. Španski anarhisti in drugi ekstremistični elementi so včeraj v demonstracijah razbili na zgradbi španskega predstavništva v mednarodni coni vsa okna. Položaj je skrajno napet in delavci so stopili v stavko, ki se izredno hitro širi. V španskem maroku je položaj kritičen zaradi stavke transportnih delavcev, ki traja že teden dni. Zveze med Marokom in Španijo so pretrgane.

... in v Grčiji

Atene, 4. jun. b. Generalna stavka v Grčiji se je razširila na vso pokrajino. Po informacijah jutranjih listov je zlasti nevaren položaj v Larisi, kjer je bila vlada prisiljena koncentrirati en konjeniški polk, okrog mesta pa postaviti topove. Po ulicah neprestano krožijo konjeniške patrulje, ki so pripravljene vsak trenutek stopiti v akcijo. Davi so se izvršile preventivne aretacije posameznih voditeljev, da se tako prepreči prevrat.

Atene, 4. jun. Poizkus stavke v Solunu se je ponesečil. Delavci so se vrnilo na delo. Guverner Makedonije je obljubil delavstvu, da bo storil vse, da ustreže upravičenim željam delavstva. Prav tako bo izdal ukrepe za zaščito delavcev pred ekstremnimi elementi. Večina delavskih sindikatov je odklonila sodelovanje pri stavkovnem gibanju. Za ohranitev miru je oblast izdala vse potrebne ukrepe.

Po japonskem vplivu se je osamosvojila provinca Fukien

Japonci. Tokinjska vlada je imela pred kratkim posvetovanje, v katerem je sklenila okrepiti japonsko propagando v južnem Kitaju z izhodiščem na otoku Formozu, ki je, kakor znano, japonska last. Tako je zdaj Kitaj ogrožen na severu in na jugu ter stoji pred naglim razpadanjem v posamezne dele. Seveda vzbuja ta proces velike skrbi posebno v Londonu, pa tudi v Washingtonu.

Kitaj razpada

Hongkong, 4. junija. Velika južnokitajska provinca Fukien se je proglasila za avtonomno državo. Baje imajo fukijenski avtonomisti 30.000 mož močno in dobro oboroženo armado. Tako nankinška kakor kantonska vlada eta poslali proti Fukijenu vojaške oddelke. Fukien je proglasil za svoje glavno mesto Pingvu.

Avtonomistično gibanje v Fukijenu so zanetili

Toliko smeja že dolgo ni bilo pri nobenem filmu, kakor pri včerajšnji premieri odlične burke, polne najbolj komičnih zapletljivcev

STAN LAUREL in OLIVER HARDY, ameriška kralja smeja Vas bosta zabavala polni 2 ur!

Olio VIII

KINO UNION Tel. 22-21. Izvrsten dopolnilni spored! - Predstave danes ob 16, 19:15 in 21:15

Bombe v Palestini

Haifa, 4. jun. AA. (Havas.) V glavni haifski ulici so ponoči vrgli bombo v neki avtobus, v katerem so se vozili skoro sami Židje. Ranjenih je bilo 6 Židov, 1 Arabec in 1 Egipčan. Kmalu nato je eksplodirala še ena bomba, in sicer pred poštnim poslopijem. Človeških žrtev ni bilo, le razbilo je vsa okna.

Veleizdajniški proces na Poljskem

Variava, 4. jun. AA. Iz Katovic poročajo, da se je tamkaj včeraj začel pred velikim kazenskim svetom proces proti 19 obtožencem zaradi zločina veleizdaje. Obtožnica pravi, da so obtoženci organizirali tajno politično organizacijo z namenom, da se nekatere pokrajine izločijo iz sestava poljske države. Razen tega pravi obtožnica, da je sedem obtožencem bilo v zvezi z osebami, ki so v službi neke tuje države. Obtožnica obsega 43 s pisalnimi strojem natipanih strani. Vsi obtoženci so poljski državljanji. Zaradi premajhnega prostora bodo razpravi lahko prisostvovali samo zastopniki tujih in domačih listov in omejeno število pravnikov.

Flamci zahtevajo avtonomijo

Bruxelles, 4. jun. AA. Zastopniki flamske katoliške stranke v parlamentu in senatu so se včeraj sestali na skupno sejo. V komunikaciji se pravi, da se je stranka izjavila za skupno nastopanje flamske skupine s katoliško stranko v vseh vprašanjih, ki streme za preureditvijo državne uprave. Stranka pa zahteva kulturno avtonomijo za Flamce z ustanovitvijo posebne Flamske akademije. Z zakonom se mora zagotoviti uporaba obeh jezikov pri vojski. Zahteva se ob koncu popolna amnestija.

V italijanski vladi nobenih sprememb

Rim, 4. jun. AA. Havas: Zadnje dni so krožile vesti o spremembah v Italiji. Govorilo se je celo o spremembi ustave. Toda te vesti je sam Mussolini najodločneje demantiral. Jasno pa je, da bodo sedaj tiste vodilne osebnosti, ki so se udeležile vojne v Afriki kot dobrovoljci, zavzemali važnejše položaje v Italiji. To se posebno nanaša na grofa Ciana in Bottajja. Starace še ni bil poklican iz Abesinije. Menijo pa, da bo neka druga osebnost prišla na njegovo mesto. Govorilo se je tudi o Suvichu in baronu Aloisiju. Toda njuni mesti bi bili zasedeni z novimi ljudmi le tedaj, če bi prišlo do popolne spremembe v italijanski zunanji politiki, kar pa lahko povzroči samo sprememba v sistemu sankcij.

Letalske nesreče

Berlin, 4. jun. AA. Letalsko ministrstvo poroča, da se je včeraj ponesrečilo letalo na berlinskem letališču, v katerem sta bila vodja generalštaba letalstva brigadni general Wefer in pilot Kraus. Letalo je takoj po startu treščilo na tla. Oba sta bila takoj mrtva. Minister Göring je objavil povelje, v katerem poveljuje za sluge pokojnega generala.

Amsterdam, 4. jun. AA. DNB: Včeraj je na tukajšnjem letališču padlo na tla avstrijsko sporno letalo, v katerem sta bila znani avstrijski pilot Brunovski in ravnatelj avstrijskega Kreditanstalta Van Hengel. Oba sta mrtva. Van Hengel je potoval iz Bazla v Amsterdam. Hengel je bil od leta 1931 glavni ravnatelj »Kreditanstalta«.

Kovno, 4. jun. AA. Neko vojaško letalo je strmoglavilo. Častnik, ki je bil v njem, se je rešil s palatom, ubil pa se je podčastnik, ki je ostal v letalu.

Pariz, 4. junija. AA. V tekmah za Davisev pokal med Jugoslavijo in Francijo bosta na francoski strani igrala v singlu Boussu in Destremau, v dublu pa Borotra in Bernard, na jugoslovanski strani pa Punčec in Palada v singlu in Kukuljevič in Milič v dublu.

Duzajska vremenska napoved: Hladno deževno vreme.

Novi imperij

Medtem ko si Evropa beli glavo nad tem, ali naj kazenske sankcije proti Italiji podaljša ali pa jih ukine, hiti Italija, da v Afriki organizira plen, ki si ga je za zadnje osvojevalno vojsko pridobila. Novo cesarstvo, ki je štirikrat tako veliko, kakor kraljevina Italija, naj dobi žig fašistične Italije in fašistične kulture. Vendar pa postopa Italija pri tej drugi etapi, ki naj včleni Abesinijo v italijanski imperij, enako previdno, kakor je previdno in dolgotrajno pripravljala vojaško osvojitve obširnega ozemlja. Kajti veliki deli, prav za prav večina Abesinije, vojaško še sploh ni zasedena, pa tudi mnogi rasi, ki so se »prostovoljno« uklonili italijanski nadoblasti, se Rimu zde le premože zanesljivi zavezniki. Sele, ko bodo italijanske vojaške posadke vseh večjih krajev in naselij, na vseh križiščih in ob vseh karavanskih potih, šele tedaj bo mogla Italija mirno gledati na svojo vzhodno-afriško posest. Za ta cilj pa se ji predvsem zdi potrebna zgraditev potrebne cestne omrežja — graditev železnice se Italijanom zaenkrat ne zdi dovolj rentabilna — ter istočasno zgraditev mnogih letalskih oporišč. Kakor je letalo pomagalo Italijanom v glavnem osvojitvi Abesinije, tako upajo, da bodo s pomočjo nadzorstva iz zraka tudi najlažje obvladali prostrano in nepregledno deželo.

Fašistični zakoni, izdani na binkoštni ponedeljek, ustanavljajo enotno vzhodno-afriško imperijalno kolonijo z imenom Vzhodna Afrika z glavnim mestom Addis Abeba. Ze iz vsega početka je bil fašizem odločen, da združi novo osvojeno ozemlje s starimi italijanskimi kolonijami v enotno višjo upravno enotico. V italijanskem osvobodnem načrtu sta Eritreja in Somalija vedno bili mišljeni kot predstopnja za osvojitve celega abesinskega ozemlja. Iz teh dveh pokrajin se je polagoma širila italijanska penetracija v abesinsko ozemlje, kjer so Italijani imeli skozi desetletja gosto razporedeno mrežo konzulatov, katerih glavna naloga je bila proučevanje dežela v gospodarskem, narodnostnem in posebej še v vojaškem oziru. Ti konzulati so bili mnogokje v izredno priručnih odnosih s posameznimi abesinskimi poglavariji, ki so bili vedno izredno dostopni denarju, ki je bogato dotekal iz tega prijateljstva. Učinek teh ljubeznivih in priručnih odnosov se je pokazal sedaj ob vojaški zasedbi Abesinije, ko so mnogi poglavariji in rasi po skrivnem dogovoru s italijanskimi oblastmi izdali svojega neguša in vpadali abesinskim četam v hrbet. V dogovoru treh veselih leta 1906 si je Italija zagotovila most med Eritrejo in Somalijo. Vse ozemlje med obema italijanskima kolonijama je bilo v tem dogovoru proglašeno kot interesna predpravica Italije.

Italijanska uprava se je odločila, da vendar tako izredno povečano ozemlje ne bo centralistično upravljala iz Addis Abebe, ampak da mu bo dala decentralizirano upravo. S tem hoče predvsem poudariti različnost plemen po krvi in jeziku ter tudi veri, obenem pa je Italiji tudi mnogo lažje na tem, da kar moč temeljito zabrisa dosedanje meje abesinskega cesarstva.

Prva izmed petih novo ustvarjenih pokrajin je Eritreja z glavnim mestom Asmara. K tej dosedajni italijanski koloniji pa bosta vključeni tudi abesinski provinci Tigre in Danakil, kakor tudi pušavska pokrajina Aussa. Na ta način bo ozemlje Eritrije podvojeno. V tem ozemlju so Italijani v zadnjem času zgradili že nekaj dobrih cest, zlasti dve, ki presekata provinco Tigre od severa na jug

Domači odmevi

Časi se izpreminjajo

Se pred nekaj leti so zelene kravate veljale vsem fašistom in vsem pristašem centralizma in s frazami zastrtega nasilja in tudi oblastem, ki so stale pod vplivom JNS, kot dogovorjeno znamenje zarotnikov in državi nevarnih tolp. Te dni pa je »Kmetijski list«, glasilo sedanega JNS-senatorja J. Pucelja, že objavil poziv »Zveze kmetijskih fantov in deklet«, glavne in edine organizacije vsega Puceljevega »pokreta«, naj si vsi njeni moški člani napravijo zelene srajce in tudi — zelene kravate, ki so del njihove uniforme. Zelene kravate so torej tudi v teh vrstah že izgubile značaj uporniškega in zarotniškega znamenja. Ali pa »Kmetijski list«, ozir. »Zveza kmet. fantov in deklet ve, kakšen divji lov je bil še pred štirimi leti na zelene kravate? Vse, kar stalno zalezuje naš narod, je stikalo za njimi in gorje sistemu, pri katerem so jo našli! V imenu zakona so ga aretirali in podrobno zasliševali, kje jo je dobil, koliko je dal za njo, kolikorkrat jo je že nosil in komu jo mieli v testamentu zapustiti. Vsaka malenkost je bila za zasledovanje zarotnikov važna in pomembna, zato se je takih spisov nabralo cele kupe. Pri sodnih procesih so ležale na državnih mizah poleg kamenja in polen kot najhujša »corpora delicta« in kaj čudimo se drznosti »Zveze kmetijskih fantov in deklet«, da je ravno ta najnevarnejši del meščanske, ne kmečke, obleke sprejela v svojo uniformo. Morda se je to zgodilo samo na samozavestno prigovarjanje g. J. Pucelja, ki je znan po svojem neustrašenem pogumu in po svoji veliki pripravljenosti na žrtve. Ta edini je takrat lahko od blizu videl, da vsa reč le ni tako nevarna, kakor se je zdela takratni JNS, današnja JNS je najbrž tudi že drugačnega mnenja, čeprav je ob obema pridno zaplečeval. Po svojem finem političnem vohu pa je prvi pal priznati, da se je takrat »motil« in da je treba poizkusiti še drugo pot.

Ostane samo še eno vprašanje: kje si bodo ti »fantje« nabavili zelene kravate? Takrat so bila katoliška prosvetna društva »Prosvetno zvezo vred proglašena kot največja skladišča in razpošiljalnice zelenih kravate. Toda tam jih bo težko kaj dobiti, saj jih niti policijske preiskave kljub vsem sumničjem niso mogle najti. V arhivu sodišča za zaščito države jih je pa še nekaj in pravijo, da ima g. J. Pucelj v vseh razmerah in ob vseh uniformah »dobre zveze«, torej...

Vsak po svoje

Dr. Dragoljub Jovanovič večkrat ubere v politični taktiki svojo pot na veliko jezo združene opozicije. Za prejšnje nedelje je s svojimi prijatelji napovedal zborovanje združene opozicije v nekem šumadijskem mestu s posebnim opozorilom, da bosta na zborovanju govorila tudi Ljuba Davidovič in Joa Jovanovič. 21. maja pa so pisali g. Davidoviču, naj pride na zborovanje, ker je na sporedu tudi njegov govor. Ljuba Davidovič je seveda odgovoril z ogorčenim pismom, da to vendar ne gre, da bi kar tako cele tedne prej napovedovali v letakih govornike, ki o vsem tem še nič ne vedo, da to ni lepo, da tako ne gre, da je tudi v političnem delu treba poznati neko poštenost itd. Ob koncu je priredilje kot pošteno ljudi prosil, naj pismo vsekakor preberejo na zborovanju. Ne vemo, ali so mu ustregli ali ne, vemo le, da se dr. Dragoljub Jovanovič s starimi avtoritetami rad včasih brezobzirno poigra in da si radi njihove užaljenosti in ogorčenosti ne beji glava.

Belgrajske vesti

Belgrad, 4. junija m. Dne 9. junija bo prispelo v Belgrad iz Londona vodstvo britanske legije. Za časa svoje bivanja v Belgradu, bodo angleški bojevniki gostje Zdrženja nosilcev Karadjordjeve zvezde z meči. V prestolici se bodo mudili dva dni. Tu se bodo prvi dan vpisali v dvorno knjigo, nato pa bodo napravili potrebne obiske. Druga dne bodo odpotovali na Oplenac ter počastili spomin blagopokojnega kralja Aleksandra. Po povratku se bodo sestali s predstavniki naših civilnih in vojaških oblasti. Iz Belgrada bo vodstvo britanske legije odpotovalo v Skopje, kjer bo prisostvovalo odkritju spomenika padlim britanskim vojakom, ki so tu pokopani. Iz Skoplja se bodo podali v Sofijo.

Belgrad, 4. junija m. Z večernim brzovlakom bo odpotoval v Bukarešto prometni minister dr. Mehmed Spaho ter bo imel tam konec tega tedna sestanek zromunskim prometnim ministrom Franasovičem. Govorila bosta o zgraditvi velikega železnega mostu preko Donave pri Prahovu. Minister brez portfelja dr. Šefkija Behmen je pa davi z ekspresnim vlakom odpotoval s svojo gospo sprogo v Turčijo, kjer bo ostal nekoliko dni.

Belgrad, 4. junija m. V dvorani tukajšnje Obrtne zbornice je bila danes skupna konferenca predstavnikov Zveze bolgarskih obrtnikov in raznih obrtnih organizacij iz Belgrada. Na konferenci so govorili o vprašanjih, ki se tičejo jugoslovanskega in bolgarskega obrtništva. Obojestransko so poudarjali želje in potrebe po izmenjavi pomočnikov in po delu v tem smislu, da bi se obrtniška zakonodaja v obeh državah čim bolj izenačila. Do konferenci so se bolgarski obrtniki odpejali na Oplenac in se poklonili manom blagopokojnega kralja Aleksandra.

Belgrad, 4. jun. m. Na intervencijo poslanca in člana ožjega izvršnega odbora JRZ dr. Franca Klara je minister za socialno politiko in ljudsko zdravje odredil 5 vagonov koruze za poplavlence v doljenelendavskem okraju.

Bevčeva afera

Zagreb, 4. junija b. Bevčeva afera je sedaj končana. Na današnji tajni razpravi je zagrebško kassacijsko sodišče potrdilo obsodbo ljubljanskega okrožnega sodišča v celoti in g. Bevc se bo moral pokoriti za svoje grehe.

Zemun, 4. jun. AA. Poročilo metereološke letalske službe: Evropa: Ciklon s središčem nad Nemčijo in severno Italijo povzroča oblačnost, deževnost in ponekod močne vetrove v srednji in južni Evropi. Slab sliv visokega pritiska s pretežno jasnim vremenom je še nad južno Skandinavijo, Poljsko in vzhodnim delom Balkanskega polotoka. — Jugoslavija: Pooblačilo se je po vsej kraljevini. Dežuje na zapadni polovici. Temperatura je nekoliko padla v Primorju, zrasla pa v ostalih predelih. Minimalna temperatura Mrzle Vojice 4, maksimalna Podgorica 28 stopinj. — Napoved za 5. junij: Oblačno in deževno in ponekod hud veter bo vladalo v vsej kraljevini. Temperatura bo padla v zahodnih krajih, zrasla pa v drugih pokrajinah. — Solnce vzhaja ob 4.53 in zahaja ob 19.20.

Zagrebška vremenska napoved: Nestalno, večinoma oblačno s prehodnim deževjem.

Mednarodni policisti v Ljubljani

Sklep policijskega kongresa

Ljubljana, 4. junija.

Mednarodna komisija kriminalne policije, ki je imela svoj letošnji, to je XII. kongres, v Belgradu, je sklenila, da zasedanje zaključijo z manifestacijskim zborovanjem v Ljubljani in sicer po 10 dnevnem potovanju po državi, kjer so si člani natančno ogledali vse naše varnostne ustanove.

V Ljubljano so se pripeljali snoči. Sprejeli so jih predstavniki oblasti in njihovi stanovski tovariši. Ker je takšen dogodek silno redek, je potrebno, da si zapišemo imena vseh udeležencev tega kongresa najvišjih policijskih predstavnikov iz treh kontinentov, to je iz Evrope, Amerike in Azije, ki jih naša država brzkone za dobo več decenij ne bo imela čast pozdraviti. Imena gošpodov so sledeča:

Nemčija: Graf Helldorff, predsednik berlinske policije, Liebermann von Sonnenberg, ministerialni ravnatelj v Berlinu, Nebe, vladni svetnik v Berlinu, dr. Parcey, vladni svetnik v Bremenu, dr. Lebig, šef kriminalne policije v Monakovem, Heller, vladni svetnik v Berlinu.

Avstrija: Dr. Schultz, podpredsednik zvezne policije na Dunaju in trajni poročevalec mednarodnih kongresov, dr. Dressler, dvorni svetnik na Dunaju in generalni tajnik kongresov, dr. Adler, vladni svetnik in urednik mednarodne kriminalno-policijske revije, Kolenberger, višji uradnik zvezne policije na Dunaju.

Belgija: Louvage, vrhovni komisar sodne policije v Bruslju.

Bolgarija: Manolov, šef kriminalnega oddelka policijskega ravnanstva v Sofiji, Malinov, načelnik v policijskem ravnanstvu v Sofiji, Paskalev, ravnatelj policijske šole v Sofiji, Nenov, šef oddelka za identifikacijo pri policijskem ravnanstvu v Sofiji, Diškov, uradnik istega ravnanstva.

Kanada: Dufresne, preds. policije v Montrealeu. **Danska:** Jakobsen, šef državne policije in policijski ravnatelj v Kopenhagnu.

Francija: Mondanel, generalni kontrolor kriminalne policije za vso Francijo (ki je vodil preiskavo v marsejskem procesu), Barthelet, policijski komisar v Parizu (ki je vodil preiskavo na Madjarskem v marsejskem procesu), Guibal, policijski komisar iz Marseillea, ki je bil glavna priča v marsejskem procesu, Corby, policijski komisar v Parizu, Guerin, policijski inspektor na policijski prefekturi v Parizu.

Anglija: Norman Kendal, podkomisar (podravnatelj) Novega Scotland Yarda v Londonu.

Madjarska: Dr. Dorning, šef kriminalne policije v Budimpešti, Tartsanyi, policijski kapetan v Budimpešti.

Litva: Pamataitis, šef kriminalne policije v Kaunasu.

Norveška: Welhaven, preds. policije v Oslu. **Palestina:** Barker, policijski podravnatelj v Jeruzalemu.

Nizozemska: Broekhoff, državni komisar za policijo v Amsterdamu, polkovnik van Houten, poveljnik kraljevske policije v Doornu.

Poljska: Dr. Nagler, višji policijski inspektor v Varšavi, Zoltaszek, policijski poveljnik v Katowicah, Plotnicki, policijski inspektor v Varšavi.

Portugalska: Lourenco, ravnatelj kriminalne policije v Lizboni, Pereira, šef oddelka za kriminalno nadzorstvo v notr. ministrstvu v Lizboni.

Romunija: Alarazu direktor kriminalne policije v Bukarešti, dr. Dumitrescu, policijski načelnik v Bukarešti, dr. Puticium, policijski prefekt v Oradea Mare.

Švedska: Hallgrem, policijski predsednik v Stockholmu, Soederman, direktor kriminalnega instituta v Stockholmu, Zetterquist, policijski ravnatelj iz Stockholma.

Švica: Dr. Müller, šef kriminalne policije v Zürichu.

Češkoslovaška: Vanašek, šef kriminalne policije in vladni svetnik v Pragi.

Turčija: Izzetin, policijski inspektor v Ankari, Sunguralp, šef oddelka na ravnateljstvu za javno varnost v Ankari, Tanjieri, šef oddelka v policijskem ravnateljstvu v Ankari.

Urugvaj: Dr. Weissmann, urugvajski konzul v Zagrebu.

Jugoslavija: Dr. Grašič, inšpektor v notranjem ministrstvu, Simonović (znan iz marsejskega procesa), inšpektor v notranjem ministrstvu, Miličević (ki je identifikiral Pospisila in Kvaternika), tajnik v notranjem ministrstvu v Belgradu, Vučković, ministrski tajnik v Belgradu, Grujić in Andonović, uradnika iz notranjega ministrstva v Belgradu.

Gostom, ki zastopajo 22 držav, je bila prirejena snoči slavnostna večerja na nebotičniku, kjer je pevski zbor policijske straže navdušil goste s slovenskimi narodnimi pesmimi, ki so za večino od njih bile pravo razodetje.

Danes so si ogledali »Ljubljano v dežju«, narkar so imeli v Trgovskem domu zaključno zborovanje, na katerem je imel ban dr. Natlačena naslednji govor:

Govor bana dr. Natlačena

Spoštovana gosпода! Dvanajsto zasedanje mednarodne komisije za kriminalno policijo, ki se je pričelo pred desetimi dnevi v naši državni prestolnici, gre h koncu. Za Vami je delo, ki ste si ga v programu določili za ta kongres in ki ste ga usmerili za tem, da na podlagi medsebojnih bogatih izkušenj in strokovnega znanja najdete novih potov in načinov, kako naj bi se varnostna služba izpopolnila, da bi v čim večji in v čim popolnejši meri ustrezala svojemu namenu.

Vaše delo, Vaša služba ima to veliko in važno nalogo, da varuje v državi in v človeški družbi mir in red in da s tem ustvarja in zagotavlja tiste temeljne pogoje, brez katerih ni mogoča civilizacija in brez katerih ni mogoče uspešno delo za duhovno in gmojno kulturo, za vsestranski napredek države in človeštva. Zato iskreno želimo, da bi Vaše delo, ki ste ga opravili v teh dneh v naši državi, obrodilo mnogo dobrih sadov in prineslo najboljših uspehov za našo državo, za vse države, ki so bile na tem kongresu zastopane in za vse človeštvo, ki si gotovo ne želi ničesar bolj, kakor miru in varnosti, da se more nemoteno posvetiti delu.

Prireditelji kongresa so modro združili utile cum dulci. Tako Vam je bila dana prilika, da ste si povodom kongresa ogledali precejšen del naše države. Videli ste Belgrad, ki gotovo dostojno predstavlja našo še mlado državo in njeno močno htenje po razvoju in napredku. Prepotovali ste in si vsaj bežno ogledali Bosno in videli Sarajevo, po svoji pestrosi morda najznamenitejše mesto v Evropi. Obiskali ste naš stari ponosni Dubrovnik in občudovali ste neravno lepoto in se divili modrini našega Jadranskega morja. Končno pa Vas je privedla pot v našo Slovenijo.

Veseli me in v posebno čast si štejem, da Vas morem kot ban dravske banovine, kot najvišji državni predstavnik v Sloveniji pozdraviti. Predstavniki tolikoga števila držav iz skoro vseh delov sveta Sloveniji in njena prestolnica Ljubljana menda doslej še ni imela prilike naenkrat pozdraviti v svoji sredi. Zato se Ljubljana in vsa Slovenija raduje Vašega obiska in Vas iskreno in pristržno pozdravlja. Želim, da bi Vam bile te kratke ure, ki jih boste preživeli med nami Slovenci, res prijetne in da bi odnesli od nas kar najlepše spomine. Obžalujem samo, da je čas Vašega bivanja v Sloveniji tako kratko odmerjen in da Vam je tudi vjeme nenaklonjeno, kajti želel bi da bi si mogli ogledati natančneje naše kraje, ki spadajo z ozirom na svojo naravno lepoto gotovo med najlepše evropske pokrajine. Prosim Vas, da odnesete od nas to zavest da živi tu narod, ki je sicer majhen po številu, ki pa prav tako srčno ljubi svojo državo Jugoslavijo, kakor svojo slovensko zemljo.

Pooblaščen od gospoda ministra notranjih del dr. Antona Korošca proglašam s tem, da je dvanajsto zasedanje mednarodne komisije za kriminalno policijo zaključeno.

Obed v Unionu

Ob 1 popoldne pa so bili gostje bana dravske banovine dr. Marka Natlačena v hotelu Union. Velika restavracijska dvorana je bila okusno pripravljena in vsa posejana s slovenskimi nageljni. Potreba izvrstno urejena, tako dobro, da so nekateri gostje mislili, da strežbo v civilno obleko preoblečeni strumni tovariši. G. ban je poleg naštetih gostov, od katerih jih je nekaj bilo v spremstvu svojih žena, povabil tudi najvišje predstavnike vojaških, upravnih, sodniških in policijskih ustanov k temu poslovnemu obedu. Gostje so bili zelo dobro razpoloženi in niso mogli prehlati discipline in reda in tudi ne dobrote slovenskih vin. Pri desertu se je dvignil g. ban ter je v par kratkih besedah pozdravil »goste iz treh kontinentov«, pribil ta zgodovinski trenutek, ki je nam Slovincem in državi v izredno počastitev ter pozval vse, naj se dvignejo in nazdravijo skupno z njim »vsem vladarjem 22 držav, ki so tukaj zastopane«. Dvorana jih je pozdravila stoje s slovenskim pozdravom: Živeli!

G. banu se je v daljšem govoru zahvalil g. Mondanel iz Pariza, ki je v izbranih besedah poveljeval lepote države, ki so jo videli, gostoljubnost notranjega ministra dr. Korošca in vse uprave, ki je pod njegovim vodstvom in ki je s takšno poštovanostjo stregla njihovu udobju. Zahvalil se je osrednjemu kakor tudi jugoslovanskemu organizacijskemu odboru za vse užitke tega

zasedanja, ki se jim zdi kot prekrasni sen, ki se bliža svojemu koncu. Zahvalil se je imenoma še enkrat ljubeznemu vrhovnemu protektorju kongresa notranjemu ministru in imenoma tudi njegovemu visokemu uradniku, ki ga jim je v osebah načelnika Lazija, svetnika Simonovića, tajnika Miličevića, ki so bili vseskozi najbolj ljubezni gostitelji in poštvovalni prijatelji, dal na razpolago za uspeh kongresa, ki bi ne mogel biti lepši.

Nazdravil je g. notranjemu ministru, g. banu in ljubljanskemu organizacijskemu odboru ter vsem kongresistom, ki se »zavedajo, da gre eno najlepših zasedanj, kar so jih doživeli, k mnogo prežgodnjemu koncu«.

Francoskemu zastopniku se je pridružil podšef londonskega Scotland Yarda g. Kendal, ki je po pričevanju uglednega nizozemskega gospoda v Ljubljani danes govoril več kot vseh 12 let, kar ga pozna. G. Kendal je napravil lep poklon naši policiji, vsem našim ustanovam javne varnosti in vrhovnemu vodstvu v osebi tolikanj ljubeznega, gostoljubnega in za v njihovo stroko spadajoča vprašanja toliko zainteresiranega notranjega ministra Jugovavije, ki kongresisti njegove očarljive osebnosti ne bodo pozabili. Pozdravil je pa še posebej polkovnika van Hutena iz Nizozemske, ki je nekak oče teh mednarodnih kongresov in ki mu torej gre tudi zasluga, da so letos imeli prilžnost videti krasote Jugoslavije in strumnost ter discipliniranost njenega naroda, ki ga čaka še sijajna bodočnost.

Govorila sta še polkovnik van Houten in dr. Dressler, ki sta bila oba polna pohvale, ne laskanja, kot sta poudarila, ampak iskrene, »strokovne pohvale« nad vsem, kar so doživeli v »tej deželi očarljive gostoljubnosti in nedojmljivih prirodnih krasot«.

Gostje so se nato razšli, nekateri na Bled, da se od tam odpeljejo proti Monakovu, drugi so ostali v Ljubljani, da se vrnejo ali proti jugu ali proti Dunaju, vsak nazaj v svoj delokrog.

Deputacija pri g. banu

Okrog pol najstih dopoldne se je prišlo k banu pokloni predsedstvo mednarodne komisije kriminalne policije. Deputacija je vodil gosp. Simonović, svetnik pri notranjem ministrstvu. Z njim pa so bili dr. Schulz, podpredsednik varnostne službe na Dunaju, dr. Bressler z Dunaja, Manojlov iz Sofije, Mondanel iz Pariza in Kendal iz Londona.

Pri tej priliki in z ozirom na znano razpoloženje, ugotavljamo, da je predsednik stalne komisije mednarodne kriminalne policije vsakokratni predsednik varnostne policije na Dunaju. V slučaju, da tega ni, pa podpredsednik te komisije iz one države, v kateri se kongres vrši.

Gostilničarski kongres v Ljubljani

Ljubljana, 4. junija

Velika in prostorna umonska dvorana je danes dela prostor velikemu III. vsedravnemu kongresu gostilničarjev Jugoslavije. Delegati, okoli 100 po številu, dalje ljubljanski gostilničarji ter drugi gostilničarji iz države, ki so prihletli ogledati si razstavo na velesojem, so dvorano skoraj napolnili. Kongres sam je bil začel z državno himno, nakar je imel začetni govor predsednik ljubljanske Zveze gostilničarskih združenj g. Ciril Majcen. Pozdravil je navzočnega zastopnika ministra za trgovino in obrt dr. Josipa Brusiča iz Belgrade, zastopnika bana dr. Natlačena svetnika Borštnarja, finančnega direktorja g. Sedlarja, ki je zastopal finančno ministrstvo, zastopnika mestnega župana dr. Adlešiča g. Miroslava Zupana, zastopnika banovine načelnika dr. Hubada, referenta za turizem v trgovinskem ministrstvu g. Janka Smokvino, predsednika Zveze trgovskih gremijev g. J. Kavčiča ter zastopnike posameznih trgovskih zbornic v državi. Zvezo za tujski promet je zastopal ravnatelj g. Vladimir Pintar. Udeležencem kongresa so bili nato predvajani nekateri lepi odlomki iz filma »Triglavske strmine«.

Soglasno in z navdušenjem so bile sprejete vdanostne brzojavke Ni Vel. kralju Petru II., Ni. Vis. knezu namestniku Pavlu ter vsemu kraljevskemu namestništvu, pozdravne brzojavke notranjemu ministru dr. Korošcu finančnemu ministru dr. Letici, trgovinskemu ministru dr. Vrbaniču in banu dravske banovine dr. Natlačenu. Glavni tajnik zveze g. Sekulović je prečital številne pozdravne brzojavke iz raznih krajev države. Predsedstvo kongresa je nato prevzel g. Nkolič iz Belgrade.

Predsednik ljubljanske zveze g. Majcen je podal obširno poročilo o finančni strani gostilničarske obrti, zlasti o dptvkih, ki so temu stanu naložene. Zanimivi so statistični podatki, ki jih je navajal za Slovenijo: Imamo okoli 5300 gostilničarskih obrti, ki so bile davčno ocenjene na 195.280 milijonov prometa, obdavčene pa so bile na 28.850.000 Din. Gostilničarstvo Slovenije plača letno okoli 19 milijonov Din raznih neposrednih davkov, na posrednih kakor trošarinah, dalje na raznih takсах in drugih davčnih izdatkih pa okoli 80 milijonov Din.

Sledilo je poročilo glavnega tajnika g. Veselina Sekulovića. Poročilo je, da je v vseh treh letih, odkar obstoja vsedravnega zveza gostilničarjev, zveza živahno posredovala pri raznih oblasteh, zlasti pa pri finančnem ministrstvu, za olajšanje položaja gostilničarskega stanu, ki je fiskalno močno obremenjen, povrh tega pa je tudi pod najbolj ostro kontrolo, saj ni mogoče gostilničarju skriti niti najmanjše količine pijače ali jedi, ki jo prodaja. Težavni položaj gostilničarske obrti v davčnih zadevah je priznal tudi finančni minister. Zveza gostilničarjev je posredovala tako v vprašanju novelizacije obrtnega zakona. Dosegla je, da bo gostilničarstvo priznано kot posebna veja narodnega gospodarstva. Dalje je dosegla, da je vlada naročila banovinom, naj strože postopajo v pobujanju šušmarstva v gostilničarski obrti. Predvsem mora biti urejeno razmerje zasebnikov, ki oddajajo zasebne sobe, do hotelirjev in lastnikov prenočišč. Dne 25. maja je bila v finančnem ministrstvu seja zastopnikov finančnega ministrstva, Narodne banke, Drž. hipotekarne banke, Zveze bank, jugoslovanske hotelske zveze in pa Zveze gostilničarjev. Na tej seji so zastopniki pretresali vprašanje sanacije hotelskih podjetij, ki je sedaj nujno in aktualno. Zveza se je tudi mnogo bavila z vprašanjem banovinskih trošarin na alkoholne pijače in z vprašanjem sezonskih obratov. Velike težave so tudi glede avtorskih taniem na glasbo, ker pri nas ni enotne avtorske centrale, ki bi bila pooblaščenca, da samo ona pobira tanieme. Zveza zato zahteva, naj se ustanovi enotna avtorska centra-

la za vso državo Zveza je tudi intervenirala pri vladi, naj se uvede enoten postopek glede plačevanja taks in naj se omilijo globe. Zveza upa, da se ji bo to posrečilo. Govorili so nato razni zastopniki posameznih banovinskih zvez. Iz njihovih govorov je bilo razvidno, da je gostilničarstvo v vsej državi složno in skupnem prizadevanju za zboljšanje svojega stanu.

Resolucija

Ob zaključku kongresa so zbrani gostilničarji soglasno sprejeli obsežno resolucijo, v kateri naglašajo svoje bistvene zahteve. Resolucija ugotavlja predvsem:

Poleg gospodarske krize je eden glavnih vzrokov slabega položaja gostilničarskega stanu slabo izvajanje zakonskih predpisov in odredb. Gostilničarji zahtevajo novelizacijo obrtnega zakona in spremembo uredbe o ustanavljanju gostilničarskih podjetij. Zahtevajo tudi uredbo o dokuazu strokovne sposobnosti. Gostilničarji dalje zahtevajo najstrože postopanje proti šušmarstvu zlasti proti prodajanju pijač, jedil in oddajanju zasebnih sob v zasebnih hišah, zahtevajo prepoved krošnjarenja iz alkoholnimi pijačami, omejitev

„Enotna fronta“ akademikov tudi pri preganjanju strahu

Akademiki na naši univerzi te dni pridno nabirajo podpise profesorjev, da se potem brezskrbni vrnejo na počitnice. Zato je na univerzi živahno kakor ob največjih dijaških zborovanjih. In tisti, ki pač tudi na univerzi vršijo »poslanstvo posebne vrste«, mislijo, da se take prilike ne smejo zamuditi. Nekateri akademiki so se pojavili z nekimi tipkanimi polami ter prosili med bolj »zanesljiv« vsaj »dnar za stavkuloče »radnike«. Pa nabiranje nje denarja med akademsko mladino gre bolj slabo v klasje.

Ne moremo trditi, da imajo kaj več uspeha člani »Mladega Triglavca«, ki so včeraj prosili posamezne akademike, naj podpisajo neki protest proti nameravanemu razpustu tega društva. Danes noben akademik neče več podpisati ničesar, ker so se podpisali že tolikokrat zlorabljali. Zato je »Mladi Triglav« poslal posameznim kulturnim organizacijam v podpis vlogo, ki so jo nekatere organizacije tudi podpisale. Vloga se glasi:

»P. n rektoratu, senatu in gg. profesorjem univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani. Podpisana akademska društva univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani protestiramo proti nameravanemu razpustu K. N. A. »Mladega Triglavca«, ker vidimo v tem ukrepu proti akademski svobodi in bi tak ukrep tudi po udejetovanju K. N. A. »Mladega Triglavca« bil povsem neupravičen. V Ljubljani, dne 30. maja 1936.« Sledje štampiljke in podpisi: Klub neodvisnih akademikov »Mladi Triglav«, Ljubljana; Akademski agrarni klub »Njiva« v Ljubljani; Klub jugoslovanskih akademikov iz Trsta, Gorice in Istre, Ljubljana; Jugoslovanski nacionalistični klub »Edinstvo«, Ljubljana, s pripombo: »Pristanek J. N. K. »Edinstva« velja le kot protest proti kršitvi akademske svobode, ker o opravičenosti razpusta K. N. A. »Mladega Triglavca« ni »Edinstvo« mero-dajno soditi.« Potem Jugoslovanska napredna akademsko društvo »Jadranc«, Ljubljana, s pripombo: »Ne poznavajoč globlje vzroke nameravanega razpusta protestiramo proti kršitvi akademske svobode.«

Podpis je odklonila samo Akedamske zveza in je to utemeljevala takole: Akademska zveza si ne more predstavljati resnega protesta proti »nameravanemu razpustu«, ker za vse organizacije grozi

PROIZVOD: UNION, ZAGREB.

sezonskega oddajanja zasebnih sob, omejitev izdajanja dovoljenj za gostilničarske obrti, zahtevajo izločitev gostilničarjev iz trgovskih združenj ter včlanjenje v samostojna skupna gostilničarska združenja ne glede na vrsto stroke. Gostilničarji dalje zahtevajo včlanjenje mlekarn in slaščičarn ter vseh obratov, ki služijo goslom neposredno v lokalu, pri gostilničarskih združenjih. Dalje zahtevajo enakoštevno zasloplstvo v trgovskih zbornicah, zahtevajo čim večjo pozornost do sanacije gostilničarstva in hotelirstva, zahtevajo regulacijo turističnih plačilnih odnosov predvsem z Nemčijo in Poljsko, zahtevajo pospešitev organizacije krajevnih turističnih odborov, ureditev vprašanja radijskih aparatov, upoštevanje sezonskega dela pri odmeri davka v turističnih krajih itd. Gostilničarji zahtevajo, naj se upoštevajo njihovi predlogi glede banovinske trošarine na vino in žganje, dalje pravilno obdavčitev po dejansko doseženem dohodku, kar naj velja tudi za zgradarino. Glede avtorskih honorarijev naj se izda čim preje uredba. Gostilničarji zahtevajo, naj železniško ministrstvo izda stroge naredbe proti ljudem, ki se vozijo z režijsko karto, ki prevvažajo alkoholne pijače, dalje zahtevajo prepoved tonačenja alkoholnih pijač po nabavljajlnih združenj in konzumih, dalje ukinitve policijske takske za nadzorstvo v lokalih, kjer igra godba, ter omlajenje taksnih predpisov. Kongres zahteva dalje ukinitve kazenskega postopanja proti trošarinarjem in sličnih prekrških. Za prisilne upravitelje gostilničarskih obratov naj bodo v bodoče izbrani tak-i, ki jih predlagajo gostilničarska združenja. Ministrstvo naj izda pravilnik o delovnem času namestečencev v smislu predlogov Državne zveze.

Po sprejetju resolucije so si udeleženci skupno ogledali velesojem, gostilničarke pa so imele v Kazini nato svoje zborovanje.

Pozdravni večer

Ljubljana, 4. junija. Na predvečer gostilničarskega kongresa v Ljubljani je Zveza gostilničarskih združenj za Slovenijo priredila v Kazini lep pozdravni večer s slavnostno večerjo. Večerje so se poleg vseh delegatov udeležili tudi razni odlični zastopniki, tako zastopnik g. bana svet. Borštnar, zastopnik mestnega župana g. Miroslav Zupan, železniški direktor dr. Fatur, dr. Dular za ljubljanski velesojem, ing. Suklje za Zvezo industrijev ter drugi predstavniki.

Vrsto napitnic je začel predsednik ljubljanskega združenja g. Ciril Majcen, ki je topla pozdravil vse zastopnike in delegate, za njim je govoril predsednik osrednjega združenja g. Niko-lič iz Belgrade, ki se je zahvalil Slovincem za pri-srčni sprejem, daljši govor je imel nato došedanji predsednik Zbornice za TOI g. Jelačin. Njegov govor se je predvsem nanašal na gospodarske potrebe Slovenije in države, zlasti na važnost dobrih prometnih sredstev, kakor asfaltiranih cest in drugih. Zastopnik ljubljanskega župana g. Zupa n pa je topla pozdravil udeležence kongresa v imenu ljubljanskega mesta in ljubljanskega župana.

Razvil se je nato prijeten večer, pri katerem so sodelovali med drugim: radijski orkester, ki je izvajal predvsem slovenske narodne, kvartet bratov L o m b a r j e v iz Šiške, ki je posreženo odpel nekaj lepih narodnih, navdušil pa je g. Tone Pe-trovčič, ki je občuteno zapel »Starčka« in sicer v celotnem narodnem originalu na pravo mi-niko, izvrstno pa mu je na harmoniki sekundiral g. Stan k o. Veliko pozornost je med gosti z juga in med domačini vzbujala skupina narodnih noš, res zastavnih slovenskih deklet in fantov. Skopljeno je vodil gostilničar g. Stano M a r e n e č z Doljen-ske ceste. V prijetnem razpoloženju je potekal večer, tako, da so bili gostje nadvse zadovoljni.

Zatumi in zaklpi. Jejo hitro pogasi. Naj bo staro, naj bo mlado, pije CLIO limonado!

★

Obiščite pavilion „CLIO“ zatetkom velesoja - levo!

Gustav Fröhlich
v gl. vlogi prekrasnega vefilma

STRADIVARI

Nesmrtne gosli
Jutri premiera v KINU UNION

Drobne novice

V nedeljo, 7. junija:

Slovenski tabor v Mengšu

Slovenski tabor v spomin majniške deklaracije in v spomin proslave 60-letnice našega voditelja dr. Korošca bo v Mengšu prihodno nedeljo, dne 7. junija. Sv. maša bo že ob devetih. Med mašo se bo formalno spreved, zato naj udeleženci po možnosti opravijo svojo versko dolžnost že zjutraj. Ob 10 se bo začel pomikati spreved udeležencev po trgu na zborovalni prostor, kjer nastopijo govorniki. Svojo udeležbo je obljubilo več gospodov ministrov in bodo zastopani tudi drugi odlični predstavniki stranke.

Koledar

Petek, 5. junija: (Kvaterni petek.) Bonifacij škof; Valerija, mučenica. — Ščip ob 6.22. Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Novi grobovi

† V Petrovčah je umrla ga. Ida Wudler, roj. Božič, učiteljica v pokoji in soproga šolskega upravitelja g. Rudolfa Wudlerja. Pokojna gospa zapuščena dva sinova: Branko je knjigovodja banovinskega zdravilišča na Dobrni, Boris pa študira tehniko v Pragi. Pogreb bo v petek, dne 5. t. m. ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče k Sv. Kancijanju v Zalcu. Naj ji sveti večna luč! G. soproga in sinovoma naše iskreno sožalje!

† Pri Veliki Nedelji je umrl v četrtlet zjutraj župan in posestnik g. Anton Kržišič p. d. Boštjanov oče v 61. letu starosti. Blagega in vzornega krščanskega moža bodo spremili v soboto zjutraj ob pol 9 k večnem upočitku. N. v. m. p.!

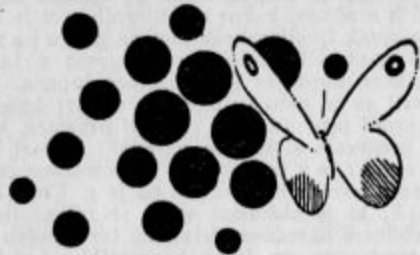
Osebnostne vesti

— Odlikovani so: z redom jugoslovanske 5. razr. orožniške polkovnika Miloš Jeličiča in Dragotin Mašek; z zlato svetinjo za vedno službovanje orož. stotnik I. razr. Adolf Seidl.

— Imenovana sta za poveljnika 2. bat. 16. pešpolka peh. podpolkovnik Rudolf Stauter, doslej v službi v štabu pešpolka kraljeve garde, in za vršilca dolžnosti poveljnika I. divizionja 19. topniškega polka topniški stotnik I. razr. Marijan Derentin.

— Upokojen je orožniški nadporočnik Zvonimir Čejka.

— Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gospodje: Bele Anton iz Novega mesta, Ceplak Vekoslav iz Ljubljane, in Perger Franc iz Moravč. Čestitamo!

SVILA SOUVAN

HLADIN
LAHKOTNOST
MODA
ELEGANCA

— P. n. naročnikom pošte Cirkovce, ki so dvakrat brez podpisa izrazili željo po hitrejši dostavi lista, naznanjamo da smo storili vse potrebno v svrhu izpolnitve njihove želje. Uverjeni smo, da je že odstranjena ovira, ki jo je povzročil novi vozni red. Če bi se zamude še ponavljale, prosimo obvestila s podpisom naročnika.

— Pedagoški tečaj za učitelje(-ice). Pedagoško društvo v Ljubljani priredi v počitnicah od incl. 17. do incl. 22. avgusta pedagoški tečaj za učitelje(-ice) vseh strok. Ta tečaj bi bil prvi povsem pedagoški tečaj v Ljubljani. Na tečaju bodo sledila predavanja: 1. univ. prof. dr. Ozvald: Obrazovni pomen svetovnega naziranja in ljudske morale, 2. prof. Solar: Vzgojni pomen pouka slovenskega jezika, 3. učitelj Hreščak: Kulturni in vzgojni problemi sedanje časa, učitelj Mencej: Individualna in socialna pedagogika, 4. učitelj Pahor: Fašistična vzgoja in šola, 5. prof. Bojc: Pomen strukture psihologije za moderno pedagogiko, 6. učiteljica Vodetova: Teško vzgojivi otroci, 7. dr. Brumen: Učitelj — vzgojitelj — človek, 8. prof. Copić: Milje in življenje našega šolskega otroka, 9. prof. Černejeva: Načela moderne metodike, 10. prof. Vodnikova: Delo kot vzgojni in metodični princip, 11. prof. dr. Gogala: Značaj in vzgojivost. Razen tega bosta poročala se gg. Ozvald in Copić o utisih s študijskega potovanja po Nemčiji, oz. po Češkoslovaški. Prijavnina za tečaj znaša 20 Din, s čimer bi krili režijske stroške. Za prenočišča (od 10—15 Din) bo preskrbljeno, hrano bi dobili udeleženci po različnih menzah. S tečajem bodo združeni tudi družabni sestanki in ekskurzije. Prijave je poslati do 30. junija na naslov: Pedagoško društvo, Ljubljana, Drž. učiteljska šola. Kdor bi reflektiral na prenočišče, naj se v prijavi posebej pripomni. — Odbor.

— Pri zaprtju, molitvah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz Josef grenčice«.

— Društvo za zaščito interesov vlagateljev bivše dunajske pošne hranilnice v Ljubljani je imelo svoj redni letni občni zbor. Predsednik Lj. poglavščak in družbeni pravni zastopnik g. dr. Korun sta poročala, v kakem štadiju se nahaja društvo in kakšne težkoče ovirajo delo glede izplačila teh denarnih vlog. Nato je bil izvoljen naslednji upravni odbor: Gantar Josip, predsednik; Gregorič Vilko, podpredsednik; Ušić Igna-

cij, tajnik; Kreč Miha, blagajnik; Benulič Josip in Lavrenčič Anton kot namesniki. V nadzorstvo so izvoljeni: Jermon Ivan, predsednik; Pirč Karl in Suštar Ivan kot člana. Ker so bile do sedaj vse intervencije od strani društva glede izplačila imenovanih vlog brezuspešne, bo novi upravni odbor v najkrajšem času nastopil tožbeno pot proti belgrijski pošni hranilnici. Zato se nujno opozarjajo vsi vlagatelji, ki še niso prijavili društvu svojih terjatev, naj to v lastnem interesu čim prej ali vsaj do konca junija t. l. store, ker v tožbi bodo zastopani le tisti, ki so člani društva in oni, ki so svoje terjatve do 10. septembra 1929 pri pošnih uradih prijavili. V prijavi je navesti: Ime in priimek vlagatelja, bivališče, štev. tek. računa in izjavo, da bo plačal po prejemu vloge 10 odst. društvu za pravne stroške. Za odgovor je tudi položiti znaniko za 2 Din.

Za časa

Gostinskega kongresa se dajejo gospodom gostilničarjem, hotelirjem in kavarnarjem

brezplačne pakušnje

skrbno negovanih točilnih vin po raznih cenah (od najlažje do najfinije kakovosti) iz kleti

Vinogradniškega veleposestva

CLOTAR BOUVIER, Gornja Radgona

Te brezplačne pakušnje in najugodnejša ponudba so celi dan na razpolago v gostilni zastopnika, gospoda

Karel Favai, Ljubljana 7, Celovška cesta 44.

— Za mesec junij — posvečen piestv. Srcu Jezusovemu priporoča jugoslovanska knjigarna v Ljubljani sledeče knjige in premišljevanja: Remec, Sveta maša — dar Srca Jezusovega 16 Din; Zabukovec, Vrtnice, junjska pobožnost na čast Srcu Jezusovemu 15 Din, vezano 22 Din; Jurhar, Presveto Srce Jezusovo, kratka premišljevanja za mesec junij 14 Din, vezano 20 Din; Valjavec, Nevesta presvete Srca Jezusovega (Marijeta Alacoque), berila za mesec junij 8 Din; pafe, Obliube Srca Jezusovega 8 Din; Knjižica obsega 12 obljub onim, ki časte njegovo presv. Srce, dodana je tudi devetdnevica v čast presv. Srcu; O. Matej Crawley-Boevey, Kraljevanje Srca Jezusovega v družinah (Nebeške rože) 10 Din, vezano 15 Din; Pristav D. J., Presveto Srce Jezusovo, kralj in središče vseh src, molitvenik rdeča obreza 28 Din, vezano 40 Din, Holecček, Premišljevanje o božjem Srcu. 16 Din.

Zaprtje, neredno vretje v debelem črevesu, slaba prebava, glavobol

vedel zaprtja se naglo odpravi z uporabo naravne

Franz-Josefove

grenke vode — ena polna čaša na prazen želodec.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. 8-br. 16488, 26. V. 25.

— V jabolku so pečke. Nihče jih ne je. Kljub temu je jabolko prav tako dobro. Vsakdo to ve. V kavnem zrnu je kofein. Kofein nima prav tako nič skupnega z okusom kave, kakor ne pečka z okusom jabolka. Zategajete se kofein odstranjuje iz kave. Prijeten vonj ostane, užitek ostane in pobuda ostane. Le kofeina ni. In tako je prav. Ker kofein gre mnogim ljudem na živce in jim ne da spati ko bi morali — in hoteli. Od kofeina oproščeno kavo Hag se lahko pije vsak čas — tudi v najmočnejšem naplivi, ne da bi motila spanje. Celo bolni na srcu in nervozni lahko pijejo kavo Hag.

Ljubljana

— Prvo romanje k Sveti Družini v Moste. Preteklo sredo je bilo pri Sv. Družini v Mostah, slovenskem Nazaretu, prvo romanje. Vodiška fara, ki je s svojim župnikom in župljani velika dobrotnica cerkve Sv. Družine v Mostah, je preteklo sredo prva priredila semkaj romanje pod vodstvom svojega župnika g. Petra Janca. Dekleta vodiške Marijine družbe so prihitela v slovenski Nazaret in tu obiskale lesen dom svetih Družine. Nekaj deklet se je pripeljalo na vozu, 50 deklet pa se je pripeljalo na svojih kolesih. Bila jih je dolga vrsta samih kolezaric, ki so prihitele na božjo pot v Moste, v tisto cerkev, za katero so doma njihove družine že prispevale v so dekleta tudi same nabirale za njo. Ob 9 je bila sv. maša, pri kateri so dekleta lepo prepevale. Najprej pa so zaplele pesem na čast sv. Družini. Po blagoslovu so mlade romanice obiskale tudi Karmel na Selu. Ko so si ogledale Kodeljevo in ondodni Mladinski dom ter pokopališče sv. Križa in letališče, kamor je ravno priletel iz Avstrije velik aeroplan, so se vse vesele vrnile domov v Vodice. V Mostah je to prvo romanje vzbudilo veliko pozornost. Saj je znana želja cerkvene oblasti, da bi slovenski Nazaret v Mostah postal središče bratovščine svetih Družine po vsej Sloveniji.

KINO SLOGA TELEFON 27-30

Danes poslednjič ob 16., 19.15. in 21.15. uri premierni film iz zdravniških krogov **Mladi zdravnik** (Ranjeno srce)

— Celodnevni listlet na Vrhniko ima v nedeljo 27. t. m. ob vsakem vremenu Križanska moška kongregacija za svoje člane in prijatelje z družinami. Odhod s vlakom ob 7.25 zjutraj. Izstopimo vsi na novi postaji sredi trga. Priglasila za kosilo se sprejemajo še do danes popoldne.

— Kino Kodeljevo: danes in jutri ob 20.30 »Moj dragi je lovec« in avijatiški film »Sinovi neba«.

— Kuhanje na električni kuhlalni plošči (režoj) je v poletnem času najugodnejše. Gospodnje, prisostvujte predavanju danes ob 18 na Bregu 8. Vstop prost!

— Opozorilo! Obveščamo cenj. gospodnje, da se vrše vsak petek zvečer ob 20 v Radion poslovalnici na Mesnem trgu predavanja o pravilnem pranju z Radionom. Vabimo vse tiste gospodnje, katere so čez dan zaposlene, da se v lastnem interesu udeležijo teh večernih predavanj in da pridejo danes zvečer ob 20 v Radion poslovalnico.

— Licitacija košnje. Mestno poglavarstvo v Ljubljani kot ustanovno oblastvo Kollmannove ustanove razpisuje ustmeno licitacijo za zakup košnje na posestvu Kollmannove ustanove ob Večni poti v izmeri 24.000 m² na dan 8. junija 1936 ob 10 popoldne na dvorišču posestva ob Večni poti. Izklicna cena 2000 Din.

POSKUSITE NAŠA ODLIČNA VINA
PROŠEK, ZLATO KAPLJICO, VERMOUTH, PLAVAC
NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU
v paviljonu H koja št. 256
PERO KOLIČ — DUBROVNIK

— Prijet nevaren tat. V sredo popoldne je prišel neki hrvatski kupec v trgovino »Elegance« v Gajevi ulici. Po dolgem izboranju se je hotel Hrvat posloviti, toda z njim sta nenkrat izginila tudi dva velika kosa angleškega blaga, vredna več tisoč dinarjev. Za tatom se je pričel pogon. Nameščenici so vpili za njim, naj ljudje primejo tatu, tat pa je med begom odvrnil oba kosa. — Končno je službojuči stražnik le ujel tatu. Izkazalo se je, da gre za 28 letnega Veselina Jeliča, ki je rojen v Subotici, živi pa stalno v Zagrebu ter je po poklicu natak, sedaj brez posla. Za tem Jeličem, ki je mednarodni tat in specialist za tatvine po trgovinah, je izdala že belgrijska policija več tiralic. Domače trgovce opozarjamo na te tatove, ki so se prav sedaj v času velesejma v večjem številu priklatili v Ljubljano.

Maribor

— G. župan na dopustu. Mestni župan dr. Alojzij Juvan je nastopil včeraj svoj dopust. Do povratka ga v vodstvu občinskih poslov nadomešča podžupan Franjo Zebot.

— Proračun okrajnega cestnega odbora je finančno ministrstvo potrdilo, kakor je bil predložen.

— Prijavite stanovanja. Za Slomškove dneve bo prišlo v Maribor več desetstotaj tujcev, ki bodo rabili prenočišča. Na razpolago bodo sicer skupna prenočišča, mnogo bo pa takih, ki bi hoteli udobneje prenočevati. Ker ne bo v hotelih in gostilnah za vse prostora, bomo skušali najti prenočišča pri zasebnikih. Kdor ima na razpolago sobo za prenočevanje, jo naj prijavi čimprej skupaj s cenovno vredno v pisarni Slomškove družine, Koroska c. 1 (tel. 29-50).

— Najvišji gasilski funkcionar v državi, staršina gasilske zveze dr. Milan Matič, bo prišel v nedeljo k blagoslovitvi novega gasilskega avtomobila na Plesnici. Blagoslovitev in mašo na prostem bo opravil msgr. Vreže.

— Gostovanje v gledališču. Na binkoštni ponedeljek popoldne so v gledališču že drugi gostovali Cirkovčani z igro »Micki je treba moža«, ki jo je napisal njihov rojak g. Korže. Gostje so številno občinstvo navdušili z igro in pristnim ljudskim humorjem. V igri so prikazani običaji Ptujškega polja in v tem leži nje vrednost. S tega vidika moramo biti hvaležni pisatelju in igralcem za njihovo delo in ponovno gostovanje.

— Uspeh zbirke v Protituberkuloznem tednu. PT liga v Mariboru je prejela od delavstva tovarne J. Hutter in drug Din 499,25, od delavstva tovarne Freund 94, od delavstva tovarne Ehrlich 271,50, od delavstva Cirilove tiskarne 20, od delavstva »Unio« družbe 75, od delavstva mestne plinarne 40, od delavstva tvrdke Karo 100, od tvrdke Ferdo Potočnik 100, od realne gimnazije Din 110 in 108, od I. deške narodne šole Din 207, od II. deške nar. šole Din 160. Od kina Union po zaslugi lastnika, zlasti pa agilne blagajničarke gđe. Marice Legat, Din 1342, z nabiralnimi puščicami po kinih, kavarnah in na kolodvoru 1594,50, iz odv. pisarne dr. Pernata iz poravnave Din 100, notar Kogej Din 236.

— Zavod »Vesna« v Mariboru priredi od 6. do 9. t. m. razstavo perila, oblek in vezenin. Razstava je odprta od 9 do 13 in od 14 do 10.

— Tujci v Mariboru. Pretekli mesec se je mudilo v obravski prestolnici 2141 tujcev, od tega 635 inozemcev.

— Poročila sta se v franciškanški župnijski cerkvi g. Glušič Jožef, davčni uradnik v Laškem, in Gospičičina Anica Sojč, hčerka znanega mariborskega kiparja. Iskreno čestitamo!

— Nov naslov MZSP. Naslov Mariborske zimsportne zveze se sedaj glasi: J. Konič, Maribor, Marijina ulica 24.

— Igralci Slomškove družine imajo vaje: Danes ob 20 v žvorani solisti in zbori; v soboto ob 20 na otroškem igrišču solisti; v nedeljo ob pol treh zbori in solisti na otroškem igrišču. Vhod je iz Vrtnice ulice.

— Ljudsko gibanje. V maju se je rodilo 93 otrok in sicer 46 dečkov in 47 deklic, umrlo je 51 ljudi (29 moških in 22 žensk), poročilo se je pa rekordno število 78 parov. Največ porok je bilo v magdalenški župniji in sicer 34.

— Vtopljenec, ki ga je Mura prinesla k jezu papirnice na Sladkem vrhu ter so se pri obukaciji na telesu našli sumljivi znaki nasilne smrti, naj bi bil po ugotovitvah graške policije identičen z dijakom tehniko v Gradcu Henrikom Griesrieglom iz Puntigama, ki je 12. maja vtonil v Muri, ko je skočil z mosta za nekimi samomorilnim kandidatom. Udaril je pri skoku z glavo ob kamen ter izginil v valovih.

Kamnik

Slovenski tabor v Mengšu. Za nedeljo 7. t. m. je preskrbljeno, da bodo vozili z glavnega trga v kamniku avtobus podjetja »Peregri« od 7.30 dalje vsake četrt ure v Mengš in nazaj za ceno 5 Din na osebo.

Vzoren ukrep. Okrajni cestni odbor v Kamniku je pri oddaji gramoza za znižanje klanca na Kavranu stavil med druge pogoje tudi to, da dražitelj delavcev, ki jih bo najel na to svrhu, ne sme plačevati nižje kot 250 Din na uro, vznikne z dvopredpaga po 8 Din na uro. Glavni povod temu je bil, ker so bili prijavljeni cestnemu odboru služaji, da je delavec-dražitelj plačal svojega sodelavca po 1 Din na uro, medtem ko je sam spravlil v žep 80 Din na dan. S temi minimalnimi mezdami se je preprečilo izkoriščanje že itak slabo plačanega delavstva.

Jubilej plemenite krščanske matere

Ga. Marija Klinar, mati g. stolnega kanonika in stolnega župnika dr. Tomaža Klinarja, je danes dopolnila 75 let življenja, ki je vsega v skrbi, delu in trpljenju posvečala ljubezni božji in sreči svoje družine, pa zato tudi ob Boga prejela obilo notranje sreče, družinskega veselja in blagoslova. — Rojena 5. junija 1861 na Hrušici pri Jesenicah, se je 1881 poročila z g. Blažem Klinarjem, mladim gospodarjem ugledne in močne domačije pri »Martincu« v Plavskem rovtu pri Jesenicah. Svoj zakon sta postavila na podlago trdne vere, molitve in zglednega krščanskega življenja, in Bog ju je blagoslovil s 18 otroci, od katerih je danes še 10 živih. Poleg g. kanonika dr. Tomaža je najmlajša hčerka ursulinka, to je m. Marija, profesorica v Škofji Loki. Razen gđe. Nežke, ki gospodinjki g. bratu kanoniku, so si vsi drugi otroci ustanovili lastne družine in se v vseh kar očitno nadaljuje blagoslov »Martinčeve« družine. Najtežja preizkušnja je zadelo gospo Marijo l. 1901, ko ji je po kratki bolezni nepričakovano umrl mož v najlepši moški dobi, še preden je najmlajša hčerka zagledala luč sveta. Pa močne krščanske žene tudi ta udarec ni strl. Vdana v voljo božjo, je takoj junaško vzela na svoje rame vso skrb za mnogobrevilno, še nepreskrbljeno družino in je razumno sama vodila vse gospodarstvo tako dolgo, da so bili vsi otroci preskrbljeni. Ko je med svetovno vojno moralo iti 5 njenih sinov v vojsko, jih je spremljala njena skrb in molitve in jim izprošila božje varstvo, da so se vsi srečno in zdravi povrnilo domov. Tudi njej sami je Bog vse življenje ohranil trdno zdravje. Kaj je blaga gospa poleg svoje družine dobrega storila za potrebnost in reveže, to pa ve samo ona in ljubi Bog. Saj je »Martinčeva« hiša bila in je še najuglednejša in najradodarnjša hiša v vasi. — Sedaj preživlja g. Marija večino leta pri sinu g. kanoniku v Ljubljani in si nabira novih dobrih del v cerkvi, molitvi, mnogo čita in pomaga pri gospodinjstvu, poletne mesece pa gre k sinu Francetu, gospodarju na domu, kjer pa tudi ne počiva, ampak znova okuša materinsko ljubezen in skrb pri številnih vnukih in vnukinjah, katere varuje in jih neguje. — Danes praznuje ga. Marija v krogu svojih 6 sinov, 4 hčera in 47 vnukov (3 so umrli) svoj 75 letni življenjski jubilej »vesela in srečna, vsa čvrsta in zdrava, polna srčne hvaležnosti do Boga, ki je po njej njeno družino tako obilno blagoslovil. Ne poznajo se ji niti leta, niti da je morala toliko skrbeti in delati. Vsi, ki jo poznamo, ji k današnjemu izrednemu prazniku najiskrenejše čestitamo, z željo: Bog živi dobro in blago »Martinčev« mamó še mnogo, mnogo srečnih let!

Celje

— Spored birmovanja v Celju. Birmovanje bo v Celju jutri v soboto in v nedeljo, vsak dan ob pol 8 dalje. Celjske župljane opozarjamo, naj pripeljejo svoje birmance k birmi že jutri, v soboto, ko se bo začelo birmovanje, takoj po sveti maši. Po približno enournem birmovanju bo zadnji blagoslov, da bodo lahko prvi birmanci odšli. Nato se bo okrog 10 začelo birmovanje na novo, ki bo trajalo tudi približno nekaj naš eno uro. Ker je za nedeljo pričakovati večji naval iz okoliških župnij, je v interesu Celjanov, da se sv. birme udeležijo v soboto, da jim ne bo treba v nedeljo predolgo čakati. Oba dni bo sv. birma v župni cerkvi.

— Napredovanje v davčni službi. Pri davčni upravi v Celju sta napredovala: davčni nadkontrolor g. Sek Franjo v VI. skupino, in arhivar g. Korosec Zvonko v VIII. skupino.

— Nakup Kvaternikovega posestva nekaterim ni nič kaj po volji. Tako smo v nekem dnevniku, o katerem ne vemo, če se izhaja brali salomonso modrost, kdo vse bo imel od nakupa tega posestva dobiček. Iz pisanja tega lističa se kaže anonimni pisec v tako otročji luči, da si tega, po pravici povedano, nismo mogli misliti. Poleg otročarije izzveni iz članka tudi čisto navadni idiotizem — naj nam gospod oprosti ta grobi izraz. Vsi Celjani dobro vedo, da je mestna občina napravila z nakupom Kvaternikovega posestva najboljšo kupčijo, zaradi česar je tudi razumljivo, da gospodje, ki nimajo ničesar odločevati na magistratu, s tem niso zadovoljni, pa čeprav bodo prišli celjski reveži do udobnega zavetišča. Naj bi brihtni dopisnik omenjenega lističa rajši pomagal reševati potaplajočo se liberalno barko.

— Uvoznine v mestni občini celjski. Mestni svet celjski je v svoji seji dne 22. maja sklenil nekatere dopolnitve, odnosno izpremembe pravilnika o pobiranju uvoznine v mestni občini celjski. Natančen pregled dopolnitev, oziroma izprememb je nabit na uradni deski mestnega poglavarstva.

— Spominke na sv. birmo kakor molitvenike, rožne vence itd. nudi v veliki izbiri Mohorjeva knjigarna v Celju.

Trbovlje

Preloženo je radi slabega vremena zaobljubljeno romanje na Sv. Planino, ki bi se imelo vršiti na binkoštni ponedeljek, za 14 dni, na drugo nedeljo po Binkoštih.

Z delom so začeli na novi banovinski cesti, ki bo vezala Trbovlje in Zagorje. Takoj ko so inženjerji cesto strasirali. Začeli so na vrhu in bodo najprej delali na trboveljsko stran, kjer bodo pridobili veliko kamenja, ki ga bodo rabili pri nadaljevanju ceste na mehkejšem zagorskem terenu. Zaposlenih je 80 brezposelnih iz Trbovelj in ravno toliko iz Zagorja.

Kava sladkosnedeža. Odlična mešanica iz najboljših sadežev Jave, osrednje in južne Amerike. Glede kakovosti zares na višku in zato tudi kava za Vas. Pijača vsakega ljubitelja kave,

KAVA HAG VARUJE VAŠE SRCE IN ŽIVCE

ki se sicer hoče ogniti kofeinu, ne mara pa se odpovedati divnemu okusu in prijetni aromi čiste zrnate kave. HAG je pristna zdrava zrnata kava, zajamčeno oproščena kofeina.

Trgovska pogodba s Španijo

Sedaj nam je na razpolago uradni tekst nove trgovske pogodbe med Španijo in našo državo. Uvodno določa nova pogodba kontingente, ki nam jih je dala Španija za 1936, 1937 in kontingente, katere smo mi zagotovili Španiji za 1936 in 1937.

Poseben sestavni del pogodbe je protokol o izplačilih.

Po pogodbi se stvori posebna mešana komisija, ki se bo brigala za izvrševanje pogodbe ter reševala event. nastale spore. Komisija se sestaja vsaj enkrat letno izmenoma v eni in drugi državi.

Pogodba velja že od 1. junija 1936 in se more odpovedati po prvem letu porabe po odpovednem roku 3 mesecev.

PLAČILNA POGODBA

Izplačilo nastalih terjatev iz jugosl. uvoza v Španijo se izvrši v pezetah na poseben račun pri Centro oficial de contraction de mone da v korist jugosl. Narodne banke. Do 1. junija 1937 obravnava španski zavod 80% v pezetah na klirinški račun, 20% pa v švicarskih frankih na račun prostih

deviz. Če navedeni klirinški odstotek 80 ne bo zadostoval za kritje plačila španskega uvoza v Jugoslavijo, se bo povzelo do 100%. V vsakem primeru pa se od 1. junija 1937 dalje vnaša vsako vplačilo na klirinški račun. V kliring spada poleg blagovnih terjatev tudi izplačilo stroškov jugoslovanskih turistov v Španiji in izplačila za oskrbovanje jugoslovanskih ladij v španskih pristaniščih.

Zahteve za izplačilo terjatev, ki izvirajo od uvoza iz Jugoslavije v Španijo, ki so bili predloženi omenjenemu španskemu zavodu pred uveljavitvijo pogodbe, se bodo regulirale takoj z vplačilom 50% odgovarjajočega zneska v kliring in z odobritvijo 50% ostanke v devizah, katerih svobodni transfer bo dovoljen v najkrajšem možnem roku. Pretvoritev v druge valute razen v pezete, se vrši v Španiji po uradnem tečaju omenjene ustanove, v naši državi pa po uradnem tečaju belgajske borze.

Transportni stroški ne pridejo pod ta sporazum, ker se morajo regulirati v prostih devizah v breme vsake države.

Odbor Kmetijske družbe

V sredo je bil predlagan tale odbor Kmetijske družbe:

Detela Oton, velepos., Preddvor; dr. Stanko Kovačič, pos., Košaki; Franc Hočevnar, pos., Struge; Ivan Košan, pos., Družmirje; Fr. Benedik, pos., Dol. vas; Ivan Urek, pos., Globoko; Martin Bajuk, pos., Božjakovo; Franc Mastnak, pos., Dramlje; Albin Koman, pos., Vižmarje; Anton Zdelšek, pos., Hotunje; Ivan Ažman, pos., Hraše; Karličnik Gašper, pos., Sv. Lovrenc; Lovro Petovar, pos., Ivanjkovec; Ivan Grad, pos., Beričevo; Anton Urek, ekonom, St. Janž; Ivan Pucelj, pos., Velike Lašče; Šparl Franjo, pos., Jarenina; Stefan Kuhar, pos., Murska Sobota; Saje Alojz, pos., Zabjek; Križnič Alojz, pos., Konjice; Anton Avsec, pos., Gotna vas; Glaser Joško, pos., Kapele; Milan Mravljte, geom., pos., Lj.; Jozo Ravtar, živzdr., pos., Kamnik; Verbič Josip, pos., Vrhnika; Lojze Kolenc, učil., pos., Zagorje; Franc Kristan, pos., Selo; Valentin Janhar, pos., Zeje; Anton Soršak, ravn., Ljubljana; Vilko Senica, pos., Zalec; dr. Srečko Goljar, odv., pos., St. Vid; Valentin Babnik, pos., Gilence.

Lista je bila skoraj v celoti sprejeta. le mesto Saje Alojzija iz Zabjeka je bil izvoljen Ivan Deu, posestnik iz Mokronoga, mesto učitelja in posestnika Alojzija Kolenca iz Zagorja pa posestnik Jakob Modic.

V nadzorstvo Kmetijske družbe pa so bili izvoljeni:

Ivo Sancin, načelnik v p., Ljubljana; Franc Trupej, pos., Sevnica; Anton Meden, pos., Begunje (Cerk.); inž. Tržan Jože, Ruše; Hlade Jože, pos., Sv. Križ; Ivan Rus, pos., Grosuplje; dr. Spilner Muys, odv., pos., Ljubljana.

Izvoz sadja

Belgrad, 4. junija. AA. V svrhu širše konsultacije zainteresiranih gospodarskih ustanov o pe-režih vprašanjih izvoza našega presnega in suhega sadja, je ministrstvo za trgovino in idustrijo sklicalo za 2. junij t. l. konferenco. Konferenca se je začela 2. junija ob 10 dopoldne, končala pa 4. junija popoldne. Predsedoval ji je ministar za trgovino dr. Vrbanič. Konferenca je razpravljala o tehle pravašnjih: 1. Kontrola kakovosti in standardizacije sadja, namenjenega izvozu. 2. Organizacija izvoza presnega in suhega sadja v prihodnji kampanji. 3. Ustanovitev urada za sadje, njegove naloge in organiziranje.

Pri zletih žili, bolečinah v križu, zastoji krvotoka jeter in nezadostnem izločevanju iz žolča, nastalih vsled zapeke, se dosežejo odlični uspehi z naravno

Franz-Josefovo

grenko vodo. Bolniki radi jemljejo preizkušeno Franz-Josefovo grenko vodo in jo dobro preneso tudi pri večkratni porabi.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Kulturni obzornik

J. Kalan: Die Welt für Christus!

Tyrolia-verlag, Innsbruck. 180 strani.

Ko listi drugih narodov, posebno še vatican-sko glasilo »Osservatore Romano«, prinašajo tako pohvalne in priznalne ocene o tem delu našega rojaka (Osservatore ima natančno 100 vestic o-cene), je treba, da je tudi v »Slovenec« ocenimo.

Vsa knjiga je pisana v slogu Petra iz Amiens, ki je pridigal prvo križarsko vojsko: takrat je šlo za božji grob, zdaj gre za osvoboditev vsega sveta za Kristusa. Pokristjanjenje poganstva sveta, pravi knjiga, je največji problem človeštva, ki bi moral krščanski svet nad vse drugo zani-mati, kako bi se najlažje in najhitreje dal rešiti. Razen tega pa sega na vsa polja verskega udele-ževanja in v 24 točkah kaže, kako bi se moglo in moramo vsepovsod intenzivneje delati za raz-širjenje in poglobljenje kraljestva božjega. — Najprej v lapidarnih stavkih nariše sedanje stanje katoliške Cerkve v svetu. Potem izpraša nam katoličanom vest in pokaže neizpodbito, da smo tega nerazveseljivega stanja v veliki meri sami krivi. Potrkati moramo skesano na svoja prsa: Nostra maxima culpa! — Nato kliče katoličane na okup. Neizviren in vendar izviren je njegov klic: Katoličani vseh dežel, združite se! Posnel ga je po Marxu, ga zaobrnil na katoličane in pošilja ta klic po katoliškem svetu. — Velika je tudi nje-gova ideja svetovnega katoliškega glasila. Vele-važno poglavje, jedro knjige je »Krščanska re-nesansa«. Tu navaja več drugih pisateljev, ki nam odpirajo oči, da naše krščanstvo marsikdaj in marsikje v resnici ni krščansko. Treba torej, da se kristjani najprej sami resnično pokristjanijo, da nam bo mogoče krščanstvu v svetu veljavo pridobiti in je z uspehom propagirati. Posebne

pozornosti sta vredni poglavji »nacionalizem« in »socializem«. Oboje v luči krščanske renesanse. V zadnjem nam odpira oči, koliko smo v socialnem oziru zamudili in zanemarili »kako kričeče so so-cialne razmere in mi tega — niti ne vidimo. Zato so nas drugi prehiteli in nam polje poželi. »No-ben kritik ni preglašen, da vzdrami katoličane k nujnemu socialnemu delu, da rešijo človeško družbo pred nevarnostjo komunizma.« Napoveduje krščanski socialni manifest delavstvu vseh narodov. V »nacionalizmu« bere levite tistim katoli-čanom, ki pri vsem svojem krščanstvu delajo na-rodne krivice. »Predvsem mora prenehati prekle-tstva vredno početje, da se hoče kak narod s po-močjo cerkve raznaroditi. Nemški misijonarji po-učujejo in izobražujejo Culu-kafre le v njihovem jeziku, jim nemišne prav nič ne vsiljujejo, mar-več hočejo kaferščino dvigniti v književni jezik. V Evropi pa vlada to v plačju kulture zavito bar-barstvo! Duhovnik, ki v take namene zlorablja cerkve, ni dušni pastir, marveč milovanja vreden hlapec poganškega nacionalizma, ubija vero, goni ljudi iz cerkve in peha duše v propast. Tudi z nogami teptanim narodnim manjšinam mora kr-ščanska pravičnost priboriti pravico! Pax Christi in regno Christi! Namesto medsebojnega sovra-štva mora stopiti bratstvo narodov — ali pa Kris-tus v svetu ne bo vladal!« — Končno priporoča avtor v dosego tega visokega cilja posebno orga-nizacijo: vitezov in det Kristusa-Kralja. Čujemo, da so se na oglas Osservatora prvi za to priglasili gojenci ameriškega kolegija v Rimu, ki jih je 170 iz 60 škofij.

Vse te misli je Janez Kalan napisal v lapi-darni nemščini, da bi jih čitalo več ljudi kakor uilijon Slovencev. Dostoj, se, kakor slišimo, pri-pravljeni hrvatski, poljski in italijanski prevodi. Zanimivo je morda to, da je to izvorno delo spi-sano — v ječi... Žal, da je v knjigi precej ti-skovnih napak, ki jih je po izjavi g. avtorja za-krivila tiskarna, ki ni njemu poslala v korekturo, niti sama korigirala. Oprema in oblika knjizice

Birti na timu veleseminu

Sim se perpelau is spravilzhikam is svojiga tihiga kotizhika na Gorenskim, kir ano majhino oshartijo inu shtir shpampete sa irpergavite tih venislentikau imam na ta velesemin, za uzheina na venislshbi tib birtou tallu vollo. Prez tam per uratih mi an velik mosh vas abzirar in slatam presentirt naredu ie inu mu portir pravio. Sim ga prashau, kai on dela, ie reku de ussaskiga obiskva-viza, katiri noter perstopi, sapisuie. Ie reku, de svezhitr slo smatran ie, kir ussaki dan tulikain taushent obiskvavizou noter sapishe.

Na stenah ane table vessio is animi klukastimi zherkami inu ie tu shtatistika. Sim tudi po bukvah berskau u katerih usse savol tapraviga birtvaina lepu zapissanu imao inu tudi na pildih perkasanu ie. keku ane dobre inu sashmahane iedila venvidio. Slo ie moie srze veselu bilu, ko sim viju, de tud she u Lublan ta prave zinaste tallerie, sklede inu bokale lepu perkasane imao. Nad timi talleri pa vezh zhashtilivih birtouskih snamin is ta praviga kovashiga shelesa lepu obziranih dol vessi, od katirih po animu an furman is 5 kojini ano kozhio lepu fura. So glihivishi she tudi ta stare lublanske oshartie sa vidit: per Sabukouzu, per Bergantu, per Shikzu, per Slati Ribi, u Peklu per Metki, per Shtefanu inu per Bidelmonu, use natir-lit taku, kuker u unih zajtih, u katirih smo she fantvali inu moshuali. Lepu so u versti postaulene ta prave terbushaste inu pomalane maiolke is od-

leriam. Nat shlizhnikam u hishtirni imam tudi jest ana taka lepu debela inu pomalana maiolka inu natozhm vaino vina h praskom perglihi, de ga pieva s sheno inu s periatili inu de me spomina na tiste zaite u katirih she med tim nashim lubim slovenskim folkam tulikain zastopnosti sa ta pravi hishni zir ie bilu.

So she ani maihni kostni tam sa vidit, u katirih polet simo inu led szoprat snao. Sim samu malo nos noter utaknu, pa she ie bilu ivie na mu-shtazah. Pravio, de te kostne sa mesu, mleku, ma-slu inu sa ta zvizhik hlažit imao. Same zhudne inu kunshtne rezhi.

Prei de ven gresch se pa per ani sauber deklzi ustaish, katira na ane knofe pertiska, pa ani maihni beli papirshiki sa an dinar ven letio inu si sa ta papirzhik is anim glasham narshlahtnishiga vina obtalan. Ussa ta vina kuker ta lubi shentian-sheuz dobre so inu sim veliku tih papirzhiku po-nuzau, umes sim pa an rshen kruh lepu namasan in obzirar shvezhu, takiriga tudi tam taliao. Samo hedu maihni so ti sashmahani kozhzhiki inu ie tudi tih bilu vezh kuker 10, prei da sim si zhelo-diz potolashu.

Samu navem kaku nei sdei u svoi oshartie te dobre suhe klobasse, shelodiz, aidove shganze s tropinami in ta debelimi ozvirki sameinam is uni-mi shlahtnimi iedili, takire sim vidiu inu pokussim na birtouski venislshbi u Lublan.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 3.027.026 Din.

Curib. Belgrad 7, Pariz 20.38, London 15.585, Newyork 309.75, Bruselj 52.36, Milan 24.35, Madrid 42.225, Amsterdam 209.15, Berlin 124.60, Dunaj 56.3, Stockholm 80.30, Oslo 78.25, Kopenhagen 69.55, Praga 12.80, Varšava 58, Budimpešta 60.50, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.85, Buenos-Aires 0.8575.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% inv. pos. 82—83, agrarji 48—50, voj. škoda promptna 359—360, begl. obv. 67—69, 8% Bler. pos. 84—85, 7% Bler. pos. 74—75, 7% pos. Drž. hip. banke 84—85.

Zagreb: Državni papirji: 7% inv. pos. 81.50 den., agrarji 47 den., voj. škoda promptna 357.50 do 360, begl. obv. 67 den., dalm. agrarji 62.50 den., 8% Bler. pos. 83—83.75 (83.50), 7% Bler. pos. 73.50 do 74 (74), 7% pos. Drž. hip. banke 84 den. — Del-

nice: Priv. agr. banka 224—227, Trboveljska 125 den., Isie 15 bl., Osj. sladk. tov 150 bl.

Belgrad: Državni papirji: 7% inv. pos. 82.75 do 83, agrarji 48—48.50, voj. škoda promptna 357 do 357.50 (357.50, 357.25), begl. obv. 67.50—67.75 (67.50); 66—66.50, 8% Bler. pos. 83.25 den., 7% Bler. pos. 73.50—74, 7% pos. Drž. hip. banke 84.75 den. — Delnice: Nar. banka 6360 den. (6360), Priv. agr. banka 227.50—228.50 (228, 227.50).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč. okol. Sobor 118—120, bč. ladja Tisa 124—126, bč. ladja Begej 123—125, slav. 120—122, bč. 119—121, ban. 118—121. Oves: bč., srem. in elav. 106—108. Rž in ježmen ne notira. Koruza: bč., srem. in ban. 100—101, bč. ladja Do-nava in Tisa 98—100. Moka: bč. in ban og in ogg 195—205, št. 2 175—185, št. 5 155—165, št. 6 135 do 145, št. 7 115—125, št. 8 100—102.50. Fižol ne notira. Otrobi neizpr. Tendence omahujoča. Promet: srednji.

pa je prav lična. Dobi se pri pisatelju v Leonišku in v Jugoslovanski knjigarni. Zábój.

Cankarjeva „Lepa Vida“ v Zagrebu

Kulturno, zlasti še literarno sodelovanje med Hrvati in Slovenci prihaja zadnja leta v stadij, ki ni nobeni strani ne v čast ne v korist in bi se bilo treba ob njem resno zamisliti. Nimam namena, da bi tukaj raziskoval, kdo je kriv tega abnormalnega kulturnega stanja, le to hočem reči, da že več kot sto let niso bile kulturne zveze med Ljubljano in Zagrebom tako zanemarjene kakor so danes. Kljub vsem PEN-om in najrazličnejšim pisateljskim in knjigarnarskim društvom in kljub stotini listov in revij ne veš v Zagrebu, kaj dela kulturna Ljubljana, to se pravi Slovenija, medtem ko »Slovenec« in drugi časopisi bolj ali manj obširno seznanjajo svoje bralce vsaj z najvažnejšimi kulturnimi dogodki v Zagrebu kot hrvat-skem središču. Celo najresnejši listi, kot je n. pr. »Obzore«, ki ima najbolje urejen feljton in ki je včasih s tolikimi simpatijami spremljal slovensko kulturno življenje, prinesejo morda vsake kvatre kakšno beležko. Vse drugo pa je bolj plod osebnega prijateljstva ali strankarske pripadnosti kot spoštovanja kulturnih vrednot, če niso celo ner-nesne in zlobne senzacije kakor n. pr. v »Novo-stih« o klerikalnem terorju v ljubljanskem gledališču.

Zato smo s tem večjim veseljem sprejeli no-vico, da namerava zagrebško gledališče proslaviti 60 letnico Ivana Cankarja s predstavo njegove »Lepa Vida«, in to tembolj, ker v Ljubljani gleda-lišče ni čutilo te potrebe, čemur se je treba le čuditi. V pričakovanju, da bomo uživali Cankar-jevo umetnost, smo šli v Malo gledališče, kjer pa se naše upanje — žal — ni izpolnilo.

»Lepa Vida« je prevlel Hinko Nučič, igrali pa so jo v njegovi režiji učenci igralske šole Janoček.

Najprej se nam čudno zdi, zakaj se Nučič loteva »Lepa Vida«, ki je bolj pesem hrepenenja nego gledališki komad, ko ima na razpolago odrsko efektnejše »Hlapec«, ki v Zagrebu še niso bili vpriporjeni, dočim so šle že skoraj vse ostale Cankarjeve drame čez zagrebški oder. In tako občut-ljivega dela se loti z učenci igranja, ko bi do-zoreli umetniki komaj dali življenje posameznim vlogam in vdihnili delu značaj organske celote. Zato zagrebška kritika zvrtač glavno krivdo za neuspeh na režiserja Nučiča, ki bi vendar moral poznati svoje učence in vedeti, kaj lahko od njih zahteva. Kljub temu moramo reči, da so se ne-kateri igralci dobro izkazali, na splošno pa so bili nejasni v besedi in kretnji, ali pa zopet pre-tilano karikirani (Mrva). Najprirodnejše podobe je podal N. Čuk kot Damjan, najsvetlejša pa je bila Milena, ki ima tudi zelo prijeten in jasen glas.

Pred igro je v kratkih besedah naslikal Cankarjevo umetniško podobo publicist dr. Ivo Esik, ki je danes morda edini človek v Zagrebu, kateri res pozna kulturno življenje v Sloveniji. Zato se-veda zanj tudi ne velja v uvodu napisane be-sede in je le želeči, da bi bilo med Slovenci in Hrvati čim več njemu enakih, pa bi bilo razmerje med Slovenci in Hrvati kmalu drugačno.

Nazadnje omenimo še publiko, ki je napolnila Malo gledališče in med katero smo videli vse važ-nejše slovenske kulturne delavce v Zagrebu. — Predstave se je udeležil tudi pisatelj Narte Veli-konja, ki se ravno zdravi v Zagrebu. Seveda je bilo nekaj ljudi tudi s kolovoza, kot bi rekel Cankar. Sam ljubi Bog naj ve, kaj so ti pričako-vali od »Lepa Vida«, ki ima res lep in mikaven naslov celo za ljudi s kolovoza. A kljub vsej mi-kavnosti so komaj vzdržali do konca II. dejanja, k III. dejanju jih ni bilo več... Kaj bi s Cankar-jem in njegovim hrepenenjem po sreči in lepoti in pravici, kaj bi z njegovo rožo čudotvorno?...

J. Gregorič.

Vzroki abesinskega razkroja

Dobra vojska in dobra propaganda

Iz pripovedovanja
generala Vehib paše

Kakor znano, so razni inozemski vojaški strokovnjaki sodelovali v abesinski vojski. Vendar so bila to le manj znana imena raznih evropskih narodov. Edini mož, ki je imel za seboj tako rekoč svetovni sloves, je bil turški general Vehib paša. Ta je tudi najtrdovratneje ustavljal italijansko armado na bojišču okoli Hararja. Vehib paša je hotel z abesinskimi negušem odpotovati proti Palestini. Toda angleške oblasti temu možu niso do-

V teje palači v Londonu bo abesinski neguš stanoval.

volile, da bi bil spremljal abesinskega cesarja v Palestino. Zato se je Vehib paša naselil zopet v Kairi, kjer je tudi sicer stanoval.

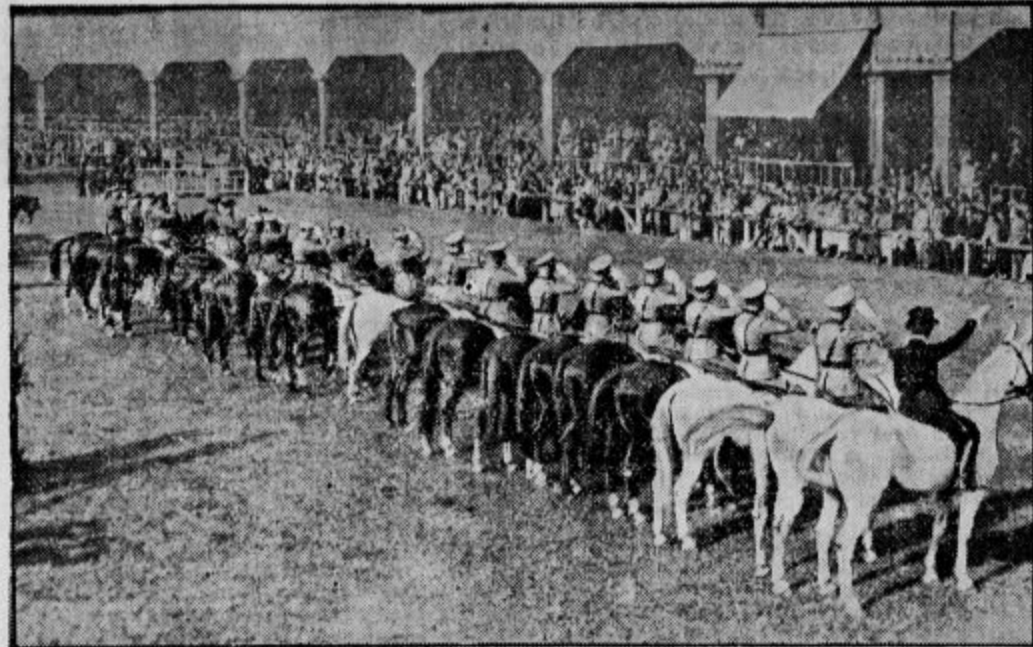
Dopisnik nekega angleškega lista je Vehib pašo obiskal na njegovem stanovanju v Kairi ter ga povprašal, kaj sodi o vzrokih abesinskega poloma. Turški general pa je tole povedal: Italijani so začeli vojno z dosedanjo taktiko, da so najprej

pošiljali v boj črne čete. Toda kmalu se je izkazalo, da to ne bo prineslo uspeha. Nato so začeli v obilni meri uporabljati v boju zoper Abesince bojne vozove, tanke, in pa letala. Toda celo to tako mogočno orožje ni moglo omojati Abesincev, ki so se pred tem orožjem skrivali v svojih domačih gorah ter se od tam smejali bombam, katere so Italijani metali na zemljo. Po vsem tem so Italijani začeli na krilih in v ozadju abesinskih armad sipati strupene pline. S tem so hoteli vojaštvo in pa civilno prebivalstvo ustrašovati. — Uspeh plinskih napadov na nezaščiten Abesince je bil res strašen. Vendar tudi to ni bilo odločilne važnosti.

Ker vse skupaj ni dovolj zalego in se je tudi bližala deževna doba, Italijani pa so bili še daleč od Addis Abebe, so začeli Italijani uporabljati docela drugačna sredstva. S posebno propagando so začeli obdelovati posamezne abesinske poglavarje, katerim so obljubljali svobodo in dobro ravnanje, ako se prenehajo vojskovati. Ta propaganda je bila zelo spretno izpeljana ter je tudi imela svoj uspeh, zlasti z ozirom na dejstvo, ker so posamezni abesinski rodovi med seboj že od nekdaj v sovraštvo. Tako je med severno armado naenkrat izbruhnila revolucija. Poglavarji so odpeljali svoje čete s fronte in so celo začeli napadati oddelke, ki so ostali zvesti cesarju. Ko je torej tako daleč prišlo, je postal vsak nadaljnji odpor odveč.

To pripovedovanje dosedanjšega abesinskega vojskovodje, ki dobro pozna abesinske vojaške razmere, je najbrž najbolj natančno in verjetno. Sploh se to pripovedovanje docela sklada s pripovedovanjem Italijanov. Italijani so vedno priznavali nepopisno hrabrost abesinskih vojakov, kateri se niso dali preplašiti od najbolj groznih učinkov modernega orožja. To priznavanje od strani Italijanov je bilo obenem tudi občudovanje sovražnikovega junaštva. Zato Italijanom res ni kazalo drugega, kakor s spretno propagando vplivati na vojake in civilno prebivalstvo. Tudi to so Italijani priznali. Da bo pa uspeh te propagande tako velik in hiter, tega celo Italijani niso pričakovali, ampak so računali, da bo vojna vendarle nekoliko dlje trajala.

Uganka naglega končnega poraza Abesincev in razpada Abesinije je rešena v notranjem razkroju Abesinije, kateri je še mnogo manjkalo do popolne državne organizacije. Poleg spretnega vojskovanja je dandanes potrebna tudi spretna propaganda. To oboje so Italijani uspešno rešili.

Jezdni turnir v Varšavi. Na sliki vidimo veliko množico ljudstva, ki se je udeležilo jeznega turnirja sedem narodov v Varšavi. Jezdeci Jugoslavije, Poljske, Francije, Nemčije, Letonske, Romunije in Japonske so se udeležili tega turnirja.

Bojna ladja Petra Velikega na morskem dnu

V Baltičkem morju blizu Libave so pred nedavnim potegnili iz morskega dna velik kip jezdeca s konjem. Sedaj pa so našli tam na morskem dnu še nekaj drugega. Ribiči so večkrat tožili, da leži na morskem dnu neka stvar, ob kateri se njihove ribiške mreže vedno trgajo. Potapljalci, ki so se spustili na morskno dno, so odkrili, da leži tam velika stara bojna ladja. Ugotovili so, da je na tej ladji mnogo topov in da je tudi sidro še dobro ohranjeno.

Začeli so preiskovati stare zapiske in ugotovili, da se je blizu tankaj nekoč ob času ruskega carja Petra Velikega potopila velika fregata, ki je spadala k ruskemu bojnemu brodogradu. Moštvo potopljene ladje je takrat večinoma utonilo. Valovi so trupla utopljenih mornarjev čez nekaj časa vrgli na suho, nakar so vse pokopali v skupnem grobu. Ta skupni grob so pred nekaj časa našli. Sedaj so ugotovili, da se je ladja potopila blizu tistega kraja, kjer so bili morskimi valovi posebno močni.

Medtem so začeli potapljalci z ladje dvignati stvari, ki so bile najlažje in najbližje. Spravili so torej na vrh vse topove in pa sidro. Poleg tega so našli v pesku nekaj topovskih krogel, ki so bile tako vliete, kakršne so vlivali za vojne ladje ob času Petra Velikega. Zato je upravičena domneva, da je potopljena ladja res tista nesrečna ruska fregata. Nadaljnja preiskava bo ugotovila, ali se bo sploščalo dvigniti še druge dele ladje ter preiskati tudi notranjost potopljene fregate.

Da so potopljeno fregato šele sedaj našli, je vzrok ta, da imajo ribiči sedaj take mreže, ki segajo mnogo globlje, kakor so segale stare. Drugi vzrok bi pa utegnil biti ta, da morska struja, kadar se na obali zgradi kak pomol, ali napravi kaka druga sprememba, odnese pesek, ki ga nanesne drugam. Tako je morda tudi tukaj morska struja pesek s potopljene fregate odnesla in na ta način razkrila potopljeno ladjo.

Srednji vek v modernem Londonu

Tisti teden pred binokostnimi prazniki je v moderni Angliji za en dan zopet zaživel srednji vek. Kaj takega Anglija večkrat doživlja, ker se drži svojih starodavnih šeg in navad.

V torek binokostnega tedna se je mladi angleški kralj Edvard VIII. sam peljal v razkošni državni kočiji, katera je rdeče in zlato pleskana ter vsa v dragocenih steklih. Ta starodavna državna kočija izvira iz dobe rokokoja. Pred kočijo je zezdil jezdec. Kočijaž in lakaji na kočiji so imeli napudrane lasulje ter zlato vezene jopiče. Tako se je ta kočija vozila iz palače Buckingham skozi park v palačo Saint James. Tukaj je mladi kralj, prvič kot kralj, v uniformi maršala angleške armade sprejel tudi diplomate in pa velikašne svoje države, lorde, generale, admirale ter vse vrhovne oblastnike sodniške in civilne stroke. Vsi ti so se mlademu vladarju sedaj prvič predstavili. Kar je bilo Angležev — inozemski diplomati so prišli v svojih uniformah — so morali priti pred kralja v dragocenih starinskih uniformah. Ker pa angleški gospodje take uniforme le redkokdaj oblečejo, zato se v Londonu posebno podjetje peča s tem, da take dragocene uniforme za nekaj ur posoja gospodom. Ta starodavni dvorni sprejem je bil za to veliko londonsko posojevalnico velik dobiček. Posojevalnica stoji zraven opere Covent-Garden. Tukaj si torej tisti binokostni torek zjutraj lahko opazoval gospode, ki so se v svojih avtomobilih drug za drugim vozili pred trgovino. Stopali so iz svojih avtomobilov v navadni promenadni obleki in drug za drugim izginjali v prostorih posojevalnice. Kmalu nato pa so iz nje prihajali v prekrasnih uniformah. Popoldne istega dne se je ta sprevid zopet ponovil, samo s to razliko, da je bilo sedaj narobe. V posojevalnico so hodili uniformiranci, ven so prihajali navadni civilisti.

Kakor rečeno, so te uniforme silno drage, tako, da si celo najbogatejši angleški gospodje pomišljajo vreči toliko denarja za obleko, katero bodo oblekli morda samo enkrat ali dvakrat na leto. Ta posojevalnica izposoja tudi glasovite sive cilindre in kutavaje, katere potem Angleži nosijo, kadar obiskujejo konjske dirke. Posojevalnica zahteva kakih 500 Din posojnine za tistih nekaj ur, poleg tega pa seveda precej varščine.

Tri dni po tem dogodku, ko se je po londonskih ulicah razvil sprevid iz dobe rokokoja, so Londončani lahko gledali kočček srednjega veka. Tega dne je mladi angleški kralj dal javno razglasiti, kdaj se bo dal slovesno kronati v westminsterski opatiji. Ob 10 dopoldne so štirje trobentači v bogatih srednjeveških uniformah s stolpa

palače St. James zatrobentali na vse štiri strani. Spodaj na trgu, v predvorju in v parku pa je stalo ljudstvo in poslušalo. Nato je državni klicar v srednjeveški angleščini razglasil kraljevi razglas. — To se je ponovilo tudi na treh drugih krajih mesta, kar so izvršili državni klicarji, obkroženi od vojaške konjenice v spremstvu londonskega župana, magistratnih gospodov in mestnega poveljnika. Vsi, ki so pri tem razglasenju sodelovali, so bili oblečeni v dragocene pisane kostume, kakršne je srednji vek tako ljubil. Tudi po angleških mestih in vaseh so se ta dan ponavljale podobne ceremonije. Povsod so ta dan »kraljevi« sliče ljudstvu razglasili, da bo 12. maja prihodnjega leta 1937 njihov novi kralj iz rok nadškofa canterburyskega v kapelici svetega kralja Edvarda nekdanje benediktinske opatije v Westminsteru prejel na glavo krono angleškega kraljestva.

Zanimivo je, da se celo Edvard VIII., ki je odpravil že marsikako drugo staro in nesodobno navado, tako trdno drži teh starih šeg in navad svojih prednikov.

65 metrov visok dimnik podirajo nekje v Ameriki.

Bojni voz — strašno orožje

Kako silno usoden je lahko bojni voz za nepriljubljenega sovražnika, nam dokazuje abesinska vojna. Toda tudi svetovna vojna nam je dokazala, kako je bojni voz pokrenil bojno srečo. Prve bojne vozove so porabljali v svetovni vojni Francozi in Angleži. Imenovali so te vozove »tanke«. Beseda tank pomeni prav za prav le nekako veliko posodo. V tanke spravljamo bencin ali petrolej. Torej bojne tanke so prvi uporabljali na zahodni fronti Francozi in Angleži. Izumil pa je tanke prvi avstrijski nadporočnik Purstini, ki je že leta 1912 izdelal model takega bojnega voza ter ga ponudil avstrijskemu vojnemu ministertvu v nakup.

Na avstrijskem vojnem ministertvu so se spočeta zelo zanimali za to iznajdbo. Ko pa je nadporočnik Purstini dejal, da bo morala avstrijska vojska z 200 takimi bojnimi vozmi iti na bojno polje, so mu avstrijski generali rekli, da to ni mogoče, ker moderne vojske ne bo mogoče dobiti s stroji. Zato je tudi Avstrija brez bojnih voz šla v vojno. Toda francoska in angleška špijonaža je med vojno dognala, da imajo na Dunaju modele takih bojnih voz. Posrečilo se jim je dobiti te vojaške skrivnosti z Dunaja, nakar so sami začeli delati bojne vozove. Z njimi so leta 1915 presenetili Nemce na zahodni fronti. Nič ni pomagalo, nazadnje je bojni voz strl nemško fronto.

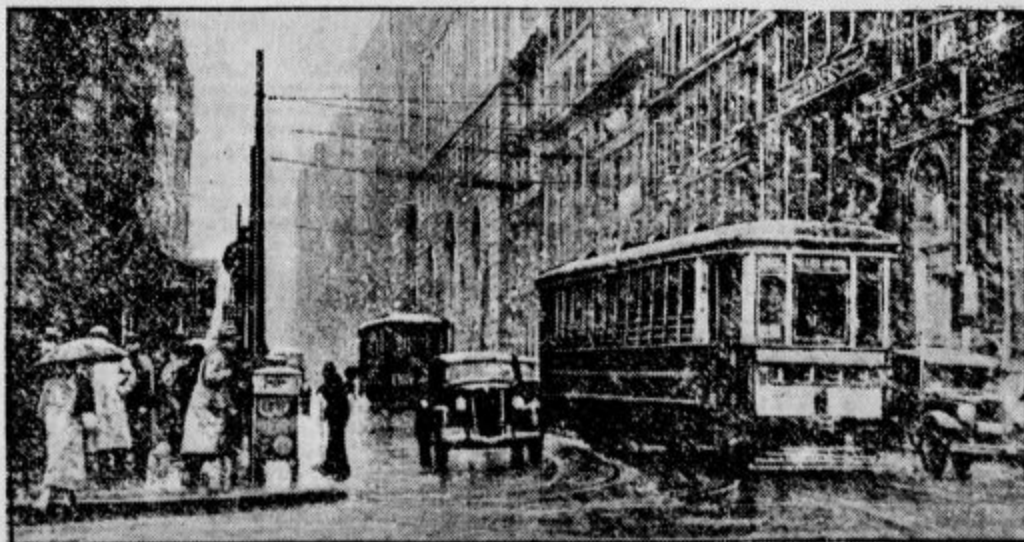
Bilo je dne 16. septembra 1916, ko so prvi francoski in angleški tanki posegli v boj. Takrat jih je bilo še malo. Toda meseca novembra leta 1917 je nemške čete pri Cambraiu napadel cel roj angleško-francoskih tankov ter pri Nemcih povzročil veliko zmedo in izgube. Pri tej priliki je obležalo na bojišču celih 60 bojnih voz, katere so potem Nemci zaplenili, jih nekaj popravili ter jih potem začeli porabljati zoper Francoze in Angleže. S tem so Nemci spoznali važnost tega orožja ter so jih tudi sami začeli delati. Toda ni se jim posrečilo, da bi bili dosegli svoje sovražnike. Ob koncu vojne so Nemci imeli le 45 bojnih voz, zavezniki pa 3500, in sicer vse na fronti. Tako je bojni voz res odločil svetovno vojno.

Naloga bojnega voza je namreč ta, da druge bojne stroje, strojne puške, topove in drugo prenese čim bližje sovražniku ter omogoči, da je v ta namen treba čim manj človeških sil. Oklopne vozove so dobro zavarovali zoper pehotni ogenj. Se-

veda se je po svetovni vojni tudi bojni voz izdatno izpopolnil. Razne armade so dobile različne bojne vozove. Spočetka je bil bojni voz narejen le za bojevanje v ravnini. S časom pa se je tako spopolnil, da ga lahko uporabljajo na vsakovrtnem ozemlju. Bojni voz more premagati celo strmino 45 stopinj, premaga vse ovire ter je pri vsem tem sila uren in okreten.

Tudi mala Avstrija ima danes take male bojne vozove, ki so narejeni v Italiji. Imajo po 14 centimetrov debelo pokrno ploščo. S silo 43 konjskih sil se zaleti v največjo oviro ter jo podere. Toda avstrijski vojaški strokovnjaki pripovedujejo, da bodo sedaj sami ta italijanski bojni voz izdatno izpopolnili ter ga naredili takega, da bo lahko drsel tudi po snegu in po močvirjih.

Bojni voz je postal najbolj strašno orožje.

V Montrealu, največjem mestu Kanade, je konec majnika silno metlo, kar je za tiste kraje nekaj nenavadnega.

Nevestin oče na svatbi, ker ga skrbi prevelik račun za pojedino, natakarkju: »Držite podnos bolj visoko, da ne bo mogel vsak seči nanj!«

Slomškovi prazniki v Mariboru

P. N. ZUPNIM URADOM NUJNA PROSNJA! Prijave.

Nihče nam ne more bolj pomagati pri organizaciji, kakor če nam prijave pravočasno pošlje. Hvaležni smo vsem, ki so to storili, prosimo pa nujno še vse druge, ki imajo prijaviteljske pole, da nam jih takoj vrnejo. Poleg definitivnih prijav naj napiše še, koliko se še pričakuje udeležbe. Ugodnost polovične vožnje bo mogoče le, če bodo ljudje imeli naše izkaznice že v rokah. Zato radevolje pošljemo izkaznice tudi na poznejši obračun. Prosimo, da ustrezate ljudem in jim dajete navodila glede vožnje, nam pa s prijavi omogočite urediti promet tako, da bodo ljudje imeli dovolj prostora.

Podpisane prošnje za beatifikacijo.

Prejeli smo že lepo število podpisanih prošenj. V celoti smo razdelili že nad 300.000 potrdil za podpise Nekateri gospodje duhovniki so to vzorno uredili. Iz nekaterih krajev pa nimamo poročil. Zato nujno prosimo, da vsak župni urad odpošlje vsaj do praznika sv. Reš. Telesa na svoj ordinarijat podpisane prošnje, in sicer posebej označene pole, ki so jih podpisale šole in posebej pole, ki so jih podpisali ostali župljani. Pole, ki so jih podpisale šole, se bodo vezale posebej in izročile dne 21. junija, ostale pa dne 29. junija. Pole, ki bodo dosegle po 15. juniju, ne bodo mogle biti vezane pravočasno v knjigo! Ko bodo vse prošnje skupaj, bomo sestavili statistiko in jo objavili.

Podpisovanje prošenj po mestih.

Iz slovenskih mest prejemamo vprašanja, kje je prilika podpisovati prošnje. Prosimo ponovno vse preč. župne urade slovenskih mest, da dajo priložnost podpisovanja, odnosno da uredijo zbiranje podpisov po svojih krajevnih prilikah in da račun tudi objavijo v dnevnih listih.

Pogoji za polovično vožnjo v Maribor od 20. junija do 1. julija 1936.

Ministrstvo za promet je z odlokom M. S. št. 4556 z dne 13. marca 1936 dovolilo 50% popust udeležencem Slomškovi praznikov pod sledečimi pogoji:

1. Vsak udeleženec mora imeti Poziv-objavo, to je izkaznico Slomškove družine v Mariboru.
 2. S to izkaznico kupi na obojni postaji celo vozno karto do Maribora. Poleg te izkaznice pa še železniško legitimacijo K 13 za 2 Din.
 3. Brezplačen povratek je dovoljen vsem, ki bodo imeli na izkaznici potrdilo udeležbe od strani Slomškove družine ter na rumeni legitimaciji potrdilo mariborske postaje.
- Prosimo vse, da pravočasno použijo udeležence, posebno, da morajo že naprej imeti našo izkaznico, ker sicer ne bodo dobili železniške legitimacije. Naše izkaznice imajo na razpolago vsi župni uradi obeh škofij, poleg tega pa smo jih razposlali v prodajo tudi sledečim prodajalnam: Prodajalna Ničman v Ljubljani, Mohorjeva knjigarna v Ljubljani, Mohorjeva knjigarna v Celju, Slomškova zadruga v Celju, Knjigarna Krajec v Novem mestu, Knjigarna KTD v Kranju, Tiskarna sv. Cirila v Ptuj, Odbor za Ciril-metodovo proslavo v Zagrebu, Ulica sv. Cirila in Metoda 23, Tomaž Ulaga, katehet v Belgradu, Kruska ul. 23. Iz drugih krajev naj udeleženci naročijo našo

Poziv-objavo naravnost na naš naslov in pošljejo v znakah 3.50 Din, nakar jim dopoljemo izkaznico in znak.

Razsvetljava Maribora.

Za Slomškove praznike se bo Maribor obdal v svečano razsvetljavo. Razsvetljava naj se izvrši po sledečem redu:

1. Na vseh vrhovih okrog Maribora, posebno na bližnjih, naj dne 27. junija zvečer zagorijo kresovi.
 2. Župnije naj razsvetlijo vse cerkve od zunaj z žarnicami in reflektorji.
 3. Javna poslopja, posebno mestna, bodo na primeren način razsvetljena z električnimi žarnicami.
 4. Trgovci naj razsvetlijo svoje izložbe. Razsvetljava naj prijavijo Slomškovi družini, da more ta prijavitelj Mestnemu električnemu podjetju in Fali, da dobijo nato ti trgovci popust enodnevnega toka pri mesečnem obračunu. To ugodnost imajo vsi; prijavitelj se mora vsaj do 25. junija.
 5. Ob polnočnici naj bodo vse hiše na Slomškovem trgu razsvetljene tudi s svečami na oknih, in sicer od časa od pol 12 ponoči dalje do konca službe božje.
 - Maribor, mesto elektrike, naj to noč, dne 28. junija, zažari v lučih, ki naj pričajo o naši gorečnosti za naše vzvišeno delo Slomškove beatifikacije.
 6. Razsvetljava naj traja: dne 27. junija od 8 zvečer do 12 ponoči; dne 28. junija vso noč in dne 29. junija od 8 do polnoči.
 - Privatna stanovanja prijavitelj!
- O priliki Slomškovi praznikov bomo imeli mnogo ljudi, ki bi radi sprejeli tudi privatna stanovanja, ker nam stanovanja v hotelih in gostilnah ne bodo zadostovala. Tako so se prijavi za taka stanovanja posebno učitelji in učiteljice, kakor tudi akademiki in drugi. Prosimo zato vse, da nam sporočijo sledeče:
1. Imam stanovanje s posteljo (eno, dve, tri...). Ulica, št.
 2. Zelim, da mi dodelite moških stanovalcev... ženskih stanovalek...
 3. Za eno prenočišče zahtevam odškodnine Din...
 4. Prijavo pošljite na našo pisarno, Koroška cesta 1, po možnosti do 10. junija.
- Slomškova družina v Mariboru.

Sport

II. izbirne strelske tekme v Belgradu

Mariborčan prof. Cestnik na prvem mestu.

Maribor, 3. junija 1936.

Iz Belgrada se je vrnil znani naš strellec prof. Pero Cestnik, ki se je mudil spodaj dne 31. maja in 1. junija na II. državnih izbirnih strelskih tekmah za sestavo olimpijskega moštva. Tekme so se vršile dva dni obkrožni po olimpijskem programu: 30 strelcev v serijah po 5 v olimpijski tarči na 50 m iz malokalibrske precizne puške. Prvi dan je dosegel najboljši rezultat 278 od 300 možgih točk polkovnik Miličević iz Belgrada, drugi dan pa ga je prekosil Mariborčan prof. Pero Cestnik s 289 točkami. Oba strelca, ki sta se kosala v končnem plasmanu za prvo mesto, sta bila izvirnostno razpoložena ter sta streljala tudi cele serije po 50 od 50 možgih točk. Končno sta si delila prvo in drugo mesto z enakim številom 574 točk. Tretje mesto je zasedel Kratočević (Belgrad) 570 točk, četrto Srečković (Belgrad) 564, peto Milošanović (Kragujevac) 560 in šesto dr. Viktor Górek (Osijek) 552 točk. Prvak pri prvih izbirnih tekmah Jovanović je ostal sedaj na 10. mestu, dasi ni streljal noben. Prekosil so ga pa rutinirani strelski prvaki. V Berlin pojde 5 strelcev in sicer 3 tekmovalci in 2 rezervi. Udeležba prof. Cestnika je v našem moštvu že zagotovljena. Vršile se bodo pa še tretje izbirne tekme.

SK Grafika : SK Jadran

V nedeljo ob 10 dopoldne se bo bila na igrišču Hermesa v Šiški prvenstvena borba, ki bo odločilna za vsakega od imenovanih klubov. Kakor Jadran, se tudi Grafika zaveda izredne važnosti tega srečanja, zato bosta oba kluba nastopila v svojih najmočnejših postavah. Obeta se zanimava borba dveh enakovrednih moštev, katero bo vsako zase storilo vse, da doseže v prvenstveni tabeli čim častnejše mesto. Komu se bo nasmejala sreča, bomo videli v nedeljo dopoldne.

Prijatelji nogometa vabljani!

SK Grafika, Drevo ob 30 sestanek vseh nogometne. Udeležba radi prvenstvene tekme v nedeljo brezpogojno obvezna. — Odbor.

ASK Primorje (lahkotletška sekcija). Za nastop na lahkotletških prireditvah olimpijskega dneva v soboto, dne 6. t. m. ob 18 in v nedeljo, dne 7. t. m. dopoldne ob 10.30, obkrožni na igrišču Hermesa v Šiški. Prvenstvena borba, ki bo odločilna za vsakega od imenovanih klubov. Kakor Jadran, se tudi Grafika zaveda izredne važnosti tega srečanja, zato bosta oba kluba nastopila v svojih najmočnejših postavah. Obeta se zanimava borba dveh enakovrednih moštev, katero bo vsako zase storilo vse, da doseže v prvenstveni tabeli čim častnejše mesto. Komu se bo nasmejala sreča, bomo videli v nedeljo dopoldne.

Jesenice

V nedeljo ob pol 9 zvečer bo v Krekovem domu gostoval igralški odsek Akademске zveze s Halbejevo sodobno dramo »Reka«. Pri tej priliki nas bodo seznanili z načrtom gradnje Jegličeve akademiskega doma, kakor so ga napovedali v proglastu slovenski javnosti, ki je pred nekaj dnevi izšel v tem listu.

Tržič

Knjiga o Tržiču je dosegla izreden uspeh. Spisal jo je tržički rojak in zadel je prave strune so-rojakov, ki so jo sprejeli za svojo družinsko knjigo. Prvi dan je bilo oddane v domači župniji čez 700. Založnika je marsikdo svaril, naj bo previden pri številu naklade, a dobro je poznal navezanost tržičkih faranov na vse, kar je njihovega. Nizka cena in bogata oprema pričata, da knjiga ne išče dobička, ampak je le poklonilo pisatelja Viktorja Kragla sorojakom in župnega urada laranom in prijateljem. Vezani in nevezani izvodi so še v zalogi pri župnem uradu.

Razstavo novih cerkvenih predmetov smo imeli oba binškoštva praznika v spodnjih prostorih kaplanije. Vsak je občudoval številne nove predmete, ki so jih z lepimi ročnimi deli poklonile faranje župni cerkvi ob stoletnici njenega posvečenja. Splošno pozornost je vzbujal na razstavi tudi velik tepih, dva mašna plašča in drugi predmeti, ki so jih kupili dobrotniki. Razstava je pokazala, da priznana tržička naklonjenost cerkvi ni samo beseda, ampak tudi dejanje.

Priloge za nedeljske svečanosti ob stoletnici posvetitve župne cerkve so v najlepšem teku. Dekleta zaključujejo pletenje vencev, fantje in moške pa razmišljajo, kam naj postavijo številne mlaje, ki so jih poklonili vrli Dolinci in Sentavci. Prostor pred cerkvijo je pač ozek, a vsak mlaj bo stal, to je sklep. Za popoldansko akademijo, ki nam bo prikazovala Tržič v pesmi pred sto leti in sedaj, so bile oddane vse vstopnice, še predno so bile narajene. Dobro, da bo dopoldanska služba božja, opoldanska koncert godbe na pihala in popoldanska akademijo oddajal tudi ljubljanski radio. Ta ima pa za vse poslušalce dosti prostora in prepričani smo, da bo marsikateri rojak in prijatelj Tržiča v nedeljo ob radiu med nami.

Št. Vid pri Stični

V Št. Vidu se vse pridno pripravlja na praznik gasilske čete, na proslavo petdesetletnice. Pripravljalni odbor ima veliko dela in skrbi s pripravami za ta praznik. Pripravljalnemu odboru predseduje g. Bavdeč Stefan, veselilnemu pa g. Zorec Angela; seveda je treba, da so jima v pomoč vsi, ker je za tako proslavo res veliko dela. Fantje, pripravljali odbor vas naproša, da postavite kar največ lepih in visokih mlajev, dekleta prosimo, da napolnete vencev, hišni posestniki pa da okrasite vaše domove. Razobesite zastave, da se bo tako naša šentviška vas odela v praznično oblačilo v pozdrav vsem, ki nas bodo obiskali in se naše proslave, našega jubileja udeležili. — Vabimo vse prijatelje gasilstva, da pridete 7. junija v Št. Vid, da tako skupno proslavimo zlati jubilej šentviške gasilske čete. — Gasilska četa.

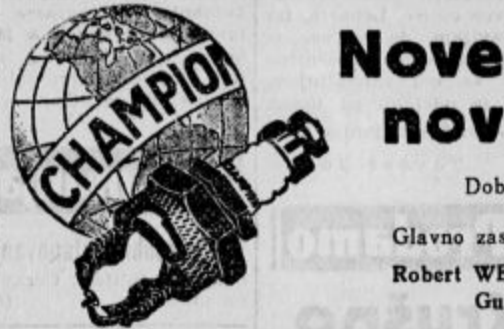
Ptuj

Drzen vlom pri belem dnevu. Na binškoštvo nedeljo je bil izvršen v Kiecarju drzen vlom pri posestniku Jakobu Bračetu. Vlomilec je bil najbrž na preži in čakal ugodne prilike, ko so domači šli v Ptuj k maši. Najprej se je lotil veznih vrat, ki jih je razbil in na ta način prišel v shrambo, odkoder je odnesel meso, slanino, klobase in druge stvari, ki jih je našel. Skoda znaša okrog 500 Din. Orožniki iz Ptuja so takoj zaželi preiskavo. V shrambi so našli kos cigarete, ki je bila ovita s časopisnim papirjem, in ta najdba je pripomogla, da so vlomilca tudi hitro izsledili. Ko so prišli na stanovanje 43 letnega Franca Pihlerja, viničarja v Kiecarju, ki je bil na sumu, da je iz vršil vlom, so ga zasiljali in je Pihler vlom trdo vrtno tajilo. Ko so pa opazili, da leži v njegovem stanovanju časopis, od katerega je manjkalo kos, in tega primerjali z najdenim kosom papirja, v katerem je bila zavita cigareta, so ugotovili, da se papir popolnoma ujema s papirjem, ki je bil odtrgan od časopisa. Pod težo dokaza je Pihler tatvino priznal.

Umrla je ga. Melita Geršak roj. Presker vdova po sodnem svetniku. Stara je bila 52 let. Zapuška štiri neposkrbljene otroke. Naj počiva v miru!

Ljubljansko gledalište

DRAMA: Začetek ob 20.
 Petek, 5. junija ob 15: Pava legla. Dijaška predstava po glasbeno znanih cenah od 14 Din navzdol.
 Sobota, 6. junija: Tiram. Red B.
 OPERA: Začetek ob 20.
 Petek, 5. junija: Zaprti (generalka).
 Sobota, 6. junija: Vesela odeta. Premiera. Izvoa.

Nove svečice, nova moč!

Dobivajo se povsod

Glavno zastopstvo in skladišče:
 Robert WEINBERGER, Zagreb,
 Gunduličeva 16.

Mariborski grad — muzej

Načrti za preureditev izdelani. — Muzej, arhiv in študijska knjižnica pod eno streho

Maribor, 4. maja.

Te dni so bili izgotovljeni osnutki za preureditev grajskih prostorov za muzej, študijsko knjižnico in banovinski arhiv. Ko bodo osnutki odobrili na pristojnih mestih, se bo izdelal definitivni načrt s proračunom in potem se bodo preureditve pričele. Če bo šlo vse po sreči, bo v gledanem času postal iz gradu, ki je bil dosedaj nekak znak nemškega gospostva,

sedež kulturnih ustanov

slovenskega Maribora. Pod grajsko streho si bodo uredili svoje prostore mariborski muzej, študijska knjižnica in banovinski arhiv. Načrte je naredil mariborski arhitekt ing. Cžecnik, ki je bil med ponudniki najnižji. Ze iz predloženega osnutka je razvidno, da se je projektant res potrudil, da bi v okviru danih možnosti našel najprimernejšo rešitev tega precej zamotanega problema. Temeljna osnova vsega je namreč bila da se morajo adaptacije izvršiti s čim manjšimi sredstvi.

Mariborske občane je stal grad itak že grešno vsoto, ki jo je mestna občina zaradi preuranjenega nakupa lastniku morala plačati. Sedanja občinska uprava je v zavesti velike odgovornosti zavrgla vse drage načrte prejšnjega občinskega sveta, ki je hotel z milijonskimi investicijami preurediti grad v magistratno poslopje ter je napravila edino pravičen sklep, da mora služiti grad predvsem kulturnim namenom mariborskega mesta, ne pa samo za reprezentančne svrhe mestne občine. Zunanostji gradu ne bodo izpreminjali.

Notranje preureditve

bodo izvršene predvsem pri vходу. Osnutek predvideva skupen vhod za vse tri ustanove, ki bodo združene pod grajsko streho. Vhod bo s Trga Svobode nekako tam, kjer so sedaj prostori mlekarne. Pod oboki bo vhod na grajsko dvorišče, iz katerega bodo vodile na desno stolpnice v prostore študijske knjižnice, naravnost nasproti vходу pa bo stopnišče v muzej in arhiv. Prillični prostori v gradu ostanejo v iste svrhe kot dosedaj. Prav tako ne bo prizadeta Grajska klet, Poleg vхода bo v pritličju muzejska pisarna in poleg nje delavnica. Na severni strani proti Jugoslovanskemu trgu bosta dve stanovanji za hišnike muzeja iz knjižnice. Največ prostora bo zavzemal v gradu muzej. Celo mednadstropje in večji del prvega nadstropja sta rezervirana za muzejske prostore. V mednadstropju bo najprej 25 x 10 m velika dvorana s prirodopisnim in zemljepisnim oddelkom. Iz dvorane bo vodila pot po mostovžu nad dvoriščem v vzhodni trakt, kjer bo nadaljevanje zemljepisnega oddelka, narodopisni oddelke in mariborski oddelke. Na oglu nad trgovino bo stopnišče v prvo nadstropje v ložo, kjer bo kulturno-zgodovinska zbirka. V bivšem Berdajsovem stanovanju bo škofijski muzej. Prostori v stolpu in hodnik na zapadni strani so rezervirani za galerijo slik. S tega hodnika vodi stopnišče v kapelico, ki bo dostopna iz muzeja ter na spodnji hodnik, v katerem bo lapidarij. S tega hodnika bo zopet izhod iz muzeja v mednadstropju poleg vхода.

Za študijsko knjižnico

so določeni prostori v prvem nadstropju severnega trakta v bastijo vred. Knjižnica bo imela tukaj dovolj prostora za vse svoje zbirke, za čitalnico, za sejno dvorano, za pisarno itd. Banovinski arhiv se bo vselil v prostore mednadstropja na južni strani gradu, ki zaradi slabe razsvetljave niso primerni

za muzejske zbirke. Dvorana s stopniščem in nekaterimi stranskimi prostori ostane rezervirana za svrhe, ki jih bo določil mestni svet. Najbrže se bodo uredili tu reprezentančni prostori mestne občine, za kar je dvorana zelo pripravna. Navedeni osnutek bo pregledal konservator dr. Stele Po odobritvi bo projektant izdelal končne načrte, nakar bodo dela za adaptacijo gradu razpisana in oddana.

Naznanila

Liubljana

1. Prosvetno društvo »Ljubljana-mesto« ima drovi ob 8 sestanek v društvenih prostorih v hiši Gospodarske zveze. Prosimo polnoštevilne udeležbe!
1. Kino Kodeljevo igra danes in jutri ob 20.30 opero »Moj dragi je lovec« (Gredl Theimer, Leo Slezacek) in najboljši avijanski film »Slonovi neba«.
1. Fantovski kroček na Kodeljevem bo imel drovi ob 20.30 v Salslavskem mladinskem domu izreden sestanek. Ob 20 istolan odborova seja.
1. III. jubilejna produkcija drž. konservatorija v Ljubljani bo v ponedeljek, dne 8. t. m. zvečer ob 8.30 v Filharmonični dvorani. Sposredi se dobe v Matični knjigarni po 3 Din in so obetom tudi vstopnice k produkciji.
1. Intimni koncert, na katerem se bo izvajala moderna češka glasba, bo v ponedeljek, dne 8. t. m. ob pol 9 zvečer v Habudovi dvorani. Koncertirajo gg. Jože Gostič, violonist Vekjet ter pianista Lipovšek in dr. D. Svára. Vstopnice po 16 in stojlišča po 5 Din bodo od sobote dalje v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.
1. Nočno službo imajo lekarnar: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočvar, Celovška cesta 62, in mr. Gartner, Moste.

Drugi kraji

Prosvetna gasilska četa v Mednem priredi v nedeljo 7. junija t. l. popoldne veselico na vrtu g. Janka Čirmana. Ker je čisti dobriček namenjena za krlež stroškov gasilskega orodja, medenski gasilci vse vljudno vabijo.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 5. junija: 11.00 Solska ura; Nastop narodne sole iz Zaloga pri Komendi (vodi ga. Milena Vrbanova); 12.00 Razne pavske jazz-skupine (plošče); 12.45 Vremenska napoved; poročila; 13.00 Napoved časa, objava sporeda; 14.00 Vremenska napoved; poročila; 14.30 Napoved časa, vremenska napoved; poročila; 15.00 Nacionalna ura; 15.30 Nacionalna ura; Naloga Jugoslov. umetniške fotografije — ob priliki II. mednarodne fotografijske razstave v Ljubljani (Karlo Kocijančič iz Ljubljane) 20.00 Istrski večer — Sodelujoči pevski zbor »Tabor«, istrska narodna godba in Radijski orkester — Dirigenta g. Franca Venturini in g. D. M. Stijane 20.00 Napoved časa, vremenska napoved; poročila; objava sporeda 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi

PETEK, 5. junija, Belgrad 1: 20.00 Radijski orkester 20.45 Prensos iz Zagreba 22.30 Haydnove skladbe — Belgrad 11: 14.00 Miličevićev predavanje Josif Marinković kot skladatelj solo pesmi — Zagreb: 20.00 klavir 20.45 Violina 21.15 Koncert pavskega društva »Jablani« 21.45 Radijski orkester 22.15 Laska glasba — Dunaj: 19.30 Orkestralni koncert 20.45 Baner-Kremplava spevoigr »Ko bozog evet« 22.30 Barska glasba 23.15 Vlnozvoje na ploščah — Budimpešta: 20.00 Plošče 20.35 Vagnerjeva opera »Tannhäuser« 23.15 Plesna glasba — Trst-Milano: 20.45 Izra. komorni koncert in plesna glasba — Rim-Bari: 17.15 Plesna glasba 20.45 Abrahamova opereta »Havajska roža«, nato plesna glasba — Praga: 19.30 Narodne pesmi 20.35 Postira ura 20.50 Sukova sim-

To je zakonito zaščitena »Valjar« za valjanje testa, ki ga uporablja sodobna praktična gospodinja z odličnim uspehom. Valjar je zelo okusno izdelan, kovinasti deli so kromirani, les je la javor. Imamo tudi razne stolice. Cenik pošiljamo na zahtevo brezplačno.

Lesna industrija in tvornica stolov
Teharje pri Celju

Tinček in Tonček kot detektiva

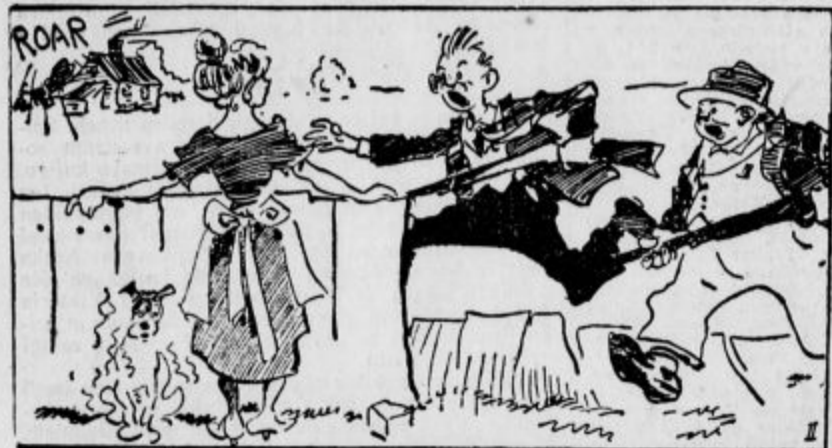
73.

Zmešnjava v vasi.

Vest o črvečem avtomobilu, v katerem sedi razkačen lev, se je kakor blisk raznesla na vse strani. Se prej, preden je avtomobil pridrval v kakšen kraj, so prebivalci tega kraja že dobro vedeli, da se bliža sovražnik v obliki krvoločnega leva.

»Ali ste že slišali? Cirkuški lev je zapustil gozd in zdaj išče pečenko za svoj želodec!« Tako je šlo od ust do ust in ljudje so bili zbegani in prestrašeni, kakor da jih lev že drži za vrat.

Dva hrabra fantalina pa sta hotela dokazati, da teče v njihih žilah junaška kri. Oborožila sta se s puškami in zdirjala avtomobilu nasproti. Mimogrede pa sta se poslavljala od ljudi:

»Na svidenje! Kmalu se vrneva. Uloviti morava leva. Pettisoč dinarjev nagrade je razpisanih za tistega, ki ga ulovi živega ali mrtvega!«

Zahvala

Ob težki izgubi našega nenadomestljivega očeta, gospoda

Jožefa Erjavca

župana in fotografa v Višnji gori

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so mu lajšali zadnje dni njegovega življenja, zlasti mil. g. opatu dr. Kostelcu in gg. zdravnikoma dr. Fedranu in dr. Merčonu. Dalje se zahvaljujemo za ogromno udeležbo na njegovi zadnji poti, tako številni častiti duhovščini, zlasti gg. župnikom Višnje gore, Stične in Police, kakor tudi zastopniku g. bana dr. Logarju, sresk. načelniku dr. Hacinu, ljublj. županu dr. Adlešiču, tajniku JRZ g. Tomazinu, narod. posl. g. Mravletu, zastopnikom K. D. E., zastopnikom kluba »Polže«, županski zvezi, obč. odbornikom, učiteljem in šolski mladini, gasilcem, uradništvu itd. Prav tako se zahvaljujemo za mnogoštevilne vence in cvetje, pismena in brzojavna sožalja, gg. govornikom za v srce segajoče besede, zlasti šentiviškemu županu g. Pevcu, gg. pevcem za ganljive žalostinke, gg. delovodij in slugi za ves trud pri pogrebu, ter vsem, ki so pokojniku izkazali poslednjo čast.

Višnja gora, dne 4. junija 1936.

Rodbina Erjavce.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka pešna vrstica po Din 2:50. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Mestne zastopnike
kateri žive stalno v okraju, potrebujemo za prodajo vina proti proviziji. — Dopise prosimo poslati na Vinsko klet M. Javornik, Zagreb - Nikoličeva ulica 10. (b)

Prvovrstno žensko moč
v manufakturni stroki popolnoma izvežbano, iščem Ponudbe z navedbo plače pod »Poštena in zanesljiva« štev. 8188 je poslati upravi »Slovenca«. (b)

Službo dobi pošteno dekle
za varuhinjo otroku. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8221. (b)

Pri župnijski cerkvi v Marenbergu se odda s 1. julijem 1936 služba organista in cerkvenika v eni osebi. Reflektantje se naj predstavijo pri župnem uradu. (b)

Upokojenec

oženjen, vaje mizarstva, se sprejme. Prosto stanovanje, plačilo po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Treznost« št. 8213. (b)

Glasba

Harmonij
še dobro ohranjen, kupi župni urad Sv. Vid-Misljine. (g)

Pređen se odločite za nakup pianina

ogledajte si na velesejmu na razstavnem prostoru v paviljonu »F«

zadnjo novost modelov tvrdke R. WARBINEX 1.32 m visok, 1.45 m širok polna pancerska plošča repeticijska mehanika 7 oktav lep pojoč ton

5 letna garancija Din 8.500.—

Denar

Vaše terjatve
pri hranilnicah in posojilnicah vnovčujem hitro in pošteno. Obrnite se na edino oblastveno dovoljeno pisarno in priložite znamke. — Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 13, telefon 38-10. (d)

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10

Alojzij Planinšek, agent bančnih poslov, Ljubljana, Beethovnova ul. 14 I vnovčuje najboljše terjatve vseh denarnih zavodov takoj v gotovini. (d)

Objave Preklic!

Podpisani Joško Tavčar, trgovec, Luša nad Skofjo Loko, obzablujem in preklicujem vse obdolitve, katere sem izrekel ob priliki požara Folkarjeve žage in skladišča lesa o Cemačarju Lenartu, trgovcu od Sv. Lenarta, ter izjavljam, da so vse te moje govornice neresnične ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Luša, dne 2. junija 1936. Tavčar Joško.

Prodamo

Krušno moko
za domač črn kruh prodaja na drobno po Din 1.75 za 1 kilogram Jos. BAHOVEC, Ljubljana — Sv. Jakoba trg 7.

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

pri Iv. Schumi Dolenjska cesta Telefon števil 2951

Vsa letna oblačila,

lister, buret, kaša, v odlični izdelavi dobite po ceni pri Preskerju. Sv. Petra cesta 14.

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Gostilničarji pozor!
Lepa prilika za nakup gostilničarskih in kavarniških potrebščin. Ogleda se pri ABC, gorenjski kolodvor, Medvedova ulica 8 — danes in jutri. (l)

Kolesa

kromirana in ponikljana, nemški fabrikat, po 750 dinarjev. Nova trgovina, Tyrševa 36. — Velesejem paviljon F. (l)

Obrt

Viktor Žvegelj, silkarstvo in pleskarstvo, Cojzova cesta 1, se nadeja priprave svojih cenjenim strankam. (t)

Stanovanja

Tri enosobna stanovanja oddam z julijem. Cerkvena ulica 21. (c)

Odda se

dvosobno stanovanje s 1. julijem. Tyrševa 93. (c)

Auto-motor

Prostov. javna dražba velikega števila rabljenih osebnih in tovornih avtomobilov tvrdke »Dese« se bo vršila v soboto, 6. junija ob 8 zjutraj v skladišču pri »Arbor«, Ljubljana, Tyrševa cesta 50. Za ogled in preizkušnje voz pred dražbo se je obrniti na pisarno »Dese«, Gosposvetska cesta 1. (f)

Skrivnost elegantne žene

»Kakšna je prava skrivnost šarma in elegancije, s katero so se Parižanke proslavile po vsem svetu?« Tako sem vprašala znano osebnost francoskega društva Bili smo na čajanki nekega modnega hotela. »Poglejte jih,« je dejal. »Kaj opazite najprej? Ne obleko ali klobuk, marveč polt, ki je tako dobro ohranjena in tako negovana. Vsaka žena ima celo v tej prenapolnjeni dvorani tako gladko in »mat« polt. Glejte jih zjutraj v Boisu ali popoldne na tekmah — vedno je enako.«

Zato je mat puder Tokalon danes v modi pri šik Francozinjah. Ta puder daje mehko polt, podobno rožnatim listom, kateri tudi veter, dež ali potenje ne more škodovati. Čarobno mladostno lepoto osigura za ves dan in tudi za vsak dan Poizkusite tudi Vi puder Tokalon Učinek, ki ga boste videli v svojem zrcalu bo Vas začudil in navdušil.

Inserirajte v »Slovenca«!

IZOLIRAMO: parne napeljave, kotle, centralne peči, hladilnice, ledenice itd.

DOBAVLJAMO: plošče iz plutovine za izolacijo, zlebnjake za izolacijo cevi, infuzorijsko zemljo in ves pribor.

»Higlea«, prva jug. tvornica čepova d. d. Zagreb, Ivk-nčeva 48. Poštni predal 318. — Telefon 44-34.

+

Dokončala je v Gospodu svoje blago življenje nad vse ljubljena soproga, mati, stara mati, sestra, teta, svakinja in tača, gospa

Ida Wudler

roj. Božič

učiteljica v pokoju

Pogreb se bo vršil dne 5. t. m. ob pol petih popoldne iz hiše žalosti v Petrovcih na farno pokopališče k Sv. Kancjanu.

Petrovci, dne 3. junija 1936.

Zalujoči ostali.

L. Ganghofer: 103 Grad Hubertus Roman

Schipper se je nameril za njim, a se je spet obrnil in stopil k Francetu. »Pozdravljen, Hornegger! Ali je gospod grof le uvidel? Vesel sem, da si spet tu!« Stegnil je roko proti njemu. »Midva se dostikrat nisva prav razumela. Zdej govorim od srca. Bilo bi bolj pametno, ako bi kot dobra tovariša bila vedno eden za drugega. Udari!«

France ni ganil z nobenim prstom in je započel svoj pogled v Schipperjeve oči.

»Oho! Kaj pa to?« Schipper se je zasmel. »Zakaj me pa gledaš, ko hudič pogubljeno dušo?«

»Hornegger!« se je začelo iz izbe. In France je odšel k svojemu gospodu, da bi prevzel službo, iz katere je bil odpuščen Schipper.

Ko je bil grof Egge stopil v svojo izbo, je bilo prvo, da je odprl svoj tajni predal. Hotel se je prepričati, če je v njem vse v redu. Nepoškodovani in mirno so ležali krasni gamzji rogli poleg zametnega toka z dragulji, manjkal je edino — rubin.

Zdej je sedel grof Egge na postelji, in dočim mu je France odvezoval jermene pri čevljih, je držal sam v naročju psa in mu trgal iz kožuha smolnate evajlike, ki so še ostali na njem od obvez.

Cez čas je prišel Schipper in javil, da je pripravljen za odhod.

Njegov gospod ga je odpustil brez besede. Ko so se razgubili pred kočjo koraki pregnanega puškonosca, je grof Egge vstal in dejal Francetu, ki je vprav prižigal izpodstropno svetilko: »Tako,

zdej je zrak čist! Pojdiva, dečko, zdej si pripraviva svoje cvrtje!«

Ker je bilo na ognjišču že vse pripravljeno, jima je šlo delo brž od rok. Dočim je cvrtčala mast v ponvi, sta govorila o jutrišnjem lovu. Se pravi, grof Egge je govoril, France, ki je zamisljen hodil sem in tja, prinesel drva in postavil vodo k ognju, je črnil komaj kako besedico in se je zlagal z vsemi predlogi svojega gospoda. Sredi besede je grof Egge utihnil, pokazal z železno žlico v kot na ognjišču in dejal z omahujočim glasom: »Vidiš, France, na tem prostorčku tam je sedel oni zadnji večer!«

Tiha večerja.

Ko je grof Egge v izbi uglaševal citre in France v kuhinji pomival posodo, se je vrnil Patscheider s svojega obhoda po revirju. Za veselje, da vidi spet Franceta, je imel lovec le nekaj kratkih besed. Kako so bile mišljene, so pričale njegove oči; privrkat po dolgih dneh se je lovec spet smejal. Po raportu je odvezel Francetu nekaj dela in pri tem sta šepetaje govorila o »nesreči doli« in o »ubogem gospodu«. Med tem pogovorom se je zbudila v Patscheiderju misel, ki ga je vznemirjala tem bolj, čim dalje je molčal. Naposled ga ni več strpelo: »Povej mi, France! Zdej imaš spet svojo službo. Ali bi bil hud, če bi jaz poprosil za mesto, ki so ga ponudili tebi?«

France se je presenečen ozrl. Poznal je loveca dovolj in vedel, da se skriva za to stvarjo vse prej ko sebičnost. »Mihal! Za božjo voljo, kaj pa je?«

Patscheider je odmahnil z roko. »Ne sprašuj! Pri nekih stvarih ni dobro govoriti.«

S tem je že preveč povedal. Govornice v vasi, Patscheiderjevo spreminjeno vedenje in njegove

zadnje besede — v Francetu so se budile sumnje, da mu je zastajalo srce. »Mihal! Jezus Marija!«

»Ali bi bil hud?«

France je odmahnil. Ne da bi še kaj črnil, je Patscheider vstal, potrkal na gospodova vrata in stopil v izbo.

Grof Egge je še vedno uglaševal citre Niso mu se pele dovolj ubrano. Privijajoč struno, se je ozrl.

»Prosim, gospod grof,« je dejal Patscheider v zadregi, »rad bi pogledal malo po svojih ljudeh. Ako mi ne odrečete? Jutri na večer še pred zalozom bi se vrnil?«

»Le pojdil!« Grof Egge je brenknil in nagnil uho nad struno. »In reci Horneggerju, da gre lahko spat.«

France je sprejel poročilo kot ukaz, in ko je bil zapahnil za Patscheiderjem vežna vrata, je splezal po lestvi v podstrešje.

Buden je ležal v temi pod lemezi in si belil glavo s svojimi zmešanimi mislimi, dočim so iz gosposke sobe prihajali nežni glasovi citre.

Grof Egge je igral ta večer samo resne melodije. Na Košatovo »Zapuščen, zapuščen« je navezal »Samotno sam« v mojsrskih flazoletskih tonih. Otožna melodija v A-molu je prešla v tirolsko narodno »Ko k svojemu otroku grem.«

Pri tej pesmi je moral grof Egge nagniti glavo vznak, da bi solze, ki so mu tekale po licih, ne padale na struno. Citre so zelo občutljivo glasbilo in ne prenesejo vlage. Pri sklepnem akordu je grof Egge tako globoko vzdihnil, da je Jelenko, ki je ležal pri peči, dvignil glavo in začuden pogledal svojnega gospoda.

Citre so spet zapele. Budnemu lovecu na senu so segli njeni nežni glasovi v srce. Sedel je, stisnil

glavo v dlani in začel tuhtati. Nenehoma sta mu vstajali pred duhom v isti čas dve podobi, in ena je pobijala drugo. Sleherna misel, ki se mu je zbudila, ga je pripeljala po stranpotih do velike vrzeli, kjer je brez pomoči obstal in skušal najti drugo rešitev. In v lastno žalost se je mešalo še usmiljenje z »ubogim gospodom tu spodaj«, in skrb, ki ga je gradila za tovariša.

Patscheider je imel v trdi noči slabo pot domov. Cez planine še ni bilo take sile, zvezde so dajale še nekaj luči, toda v črnem smrekovem gozdu je izkupil precej bušk in kravih prask.

Polnoč je bila, ko je prispel Patscheider v vas. Ob hišah, mimo katerih ga je vodila pot, so lajali psi in zamolklo je šumela Acha v nočni tišini. V dolgih plasteh se je dvigala megla iz jezera, ovijala cerkveni zvonik in se spuščala na pokopališče in travnike. Vse hiše so bile temne, le pri Brucknerju so še svetili. Ko je šel lovec mimo hiše, se je prikazala pri oknu senca.

Bil je gospod sam, ki je hodil bos po izbi gor in dol. Svarcvalderica je tiktakala in tleče je gorela tenka sveča na mizi, za katero je v kotu pod Bogcem sedela Mali in naslanjala glavo na steno. Na usnjeni zofi, ki so jo po Forbeckovem odhodu prinesli iz zgornjice v hišo, je spala Ančica. Za Mali je bila na tleh pripravljena blazina z rdečo rožastim vzglavjem in volneno odejo.

Bruckner je obstal pred sestro. »Naj tuhtan kakor hočem, nič boljega mi ne pride na pamet. Če ostaneš pri hiši, bo nesreča. Sama boš to sprevidela po tem, kar se je pripetilo danes na planini! Ali ne?«

Mali je prikimala.